

Mārijas Vēstis

ilustrēts nedēļas šurnāls sievietei,
literaturai, mākslai un sadzīvei.

№ 11.

1909. gadā.

Sinabēdēnās.

Saturs:

Kristīgas tīzības pirmākumi. Dr. Eduarda Zellera.	Profesora Daira dama. Karla Krūsas dzejols. Jaunatās modes paradības.
Agrarjautajums un semes uzrakstīšana. Profesora Dr. K. Baloscha.	Upštats.
Ko zīvēs var isturet.	Dāšības stāsts un pasākumi.
Melontas sāls. Nākotnes aina no L. Hellen- bacha.	Bildes: Westaleene. No Angelikas Kaufmann. Belgrades zētošķina leel- gabali.
Masā pankonare. No Paolas Lombroso.	

Abonēšanas maksa

Ar pēriņķu maksā:		Rīgā saņemot:		Ar pēriņķu maksā:	
Par gadu	3 rēf. 50 kop.	Par gadu	2 rēf. 50 kop.	Par gadu	5 rēf. — kop.
" 1/2 gadu	2 " — "	" 1/2 gadu	1 " 50 "	" 1/2 gadu	2 " 50 "
" 1/4 gadu	1 " — "	" 1/4 gadu	— " 75 "	" 1/4 gadu	1 " 25 "

Kumurs maksa 10 kop.; tātra adreseš maina 10 kop. Sūdinajumi maksa 10 kop. par vēcaštejgu smaltu rindianu.

II. Rig. Krahj-Aisdemu Sabeedriba

tagad atrodas

Sabeedribas paščas jaunajā mājā

Aleksandra eelā Nr. 12

(Dzirnavu eelu stuhri).

Ņeenem noguldījumus no 1 rubla faktot un maksā 5—6 procentus; par tekšču reķinu 4 proz.
Noguldījumus ismaksā tukšit bez usteičšanas.
Išneef aistneņumūs pret wehršpapiem, obligazām, galweņeekem un perfonigu droščību.
Darba laiks no 10—2. Telefons 1388.

W a l d e.

Kaunuma, ahdas, sīlitifās, puščla un dšimuma sīlimbās it-deenas no plkst. 9—1 un no 6—1/2 9 w. No pulkst. 5—6 w. tik damas un behrnus. Rigā, Maršalu eelā 8, tuwu pee Grehņeeku eelās.

Dr. Machtus.

Dr. Kliorin,

ahdas un dšimuma sīlimbās. Ahršesčana ar Rentgena, radiuma, Rūsena, dšels un sīlgaifwu.

Dr. Simonšona gaismas dšeedi-naščanas eestahde
Aleksandra eelā Nr. 17.

Peemnu ahdas, puščla un weneričstus sīlmneekus samāprivat-linišā, Terbatas eelā Nr. 7 (ee-ča no Dzirnavu eelas), no plkst. 9—11 un no 5—6 un bez tam otrdeenas no plkst. 7—8 watarā.

Dr. J. Kraukst.

Teef pahrdotās 2 postčas ar mešču:

- 1) 366 def., 40 rubl. defetina,
- 2) 290 def., 35 rubl. defetina.

Nowgorodas gub., Staroruffas aprinki, gabals Nr. 1: 206 def. malkas mešča, 60 def. buhwtotu, 100 def. mešča plawu. Seme ir augliga, bez purweem. Upe Pola 150 fašč. attahlu, lugoščanai deriga, stajija Pola 3 werst. atstatu, Staraja Ruffa — 30 werst. Bankas paradš — 6500 rbl., peemalkat 8140 rbl. War us nomatšu datam. Marščruts: stanz. Pola, Waff.-Wentšp.-Ribinsk. dšelsšz., Saostrowje fahščā, pee meščfarga Sawelija Leontjewa.

Gabals Nr. 2: 160 def. malkas mešča, 80 def. buhwtotu, 50 def. mešča plawu, bez purweem. Seme ir augliga. Upe Pola — 3 werst., stanz. Pola — 10 libš 13 werst., Staraja Ruffa — 32 werst. atstatu. Bankas paradš 5000 rbl., peemalkat 6150 rbl. Marščruts: St. Pola, Wikowo fahščā, pee meščfarga Jegora Stepanowa. Abi gabali eekihlāti bankā par 11500 rbl. Peemalka war tik pagarinata us nomatšu datam. — Špafšneeka adreše: Peterburgā, Schdanowka, Džeeru eelā 4, dšhw. 14, R. E. Komeš; perfonigi pehž pulkst. 7 watarā.

Tščuguna leetawa, granita sahgetawa un sīhpetawa

J. Lahzis, Rigā,

Pletenberga eelā Nr. 19. Telefons Nr. 2487,

peedahwā daschadus granita, marmora un tščuguna kapu krustus un peemineklus, kapu denkus, kehdes (iš tščuguna), kapu sehtas (iš tščuguna un kačamas dšelsš) un metala tronus par mehreenām ženam. Apstellejumus peņem un pahrdod no krahjuma fabrilas noliktawā,
Terbatas eelā Nr. 26. Telefons Nr. 986.

Zenu rahditajus išuhya bez maksas.

Pašta adreše: J. Lahzis, Rigā.

R. Nebelsiecka pehžn.,

Kalku eelā 11, status trahstafel.

gumijas un metala stempeli
grawuras,
klischejas un
trahsfas

peedahwā lebet gih-talā iswedumā jau kopsč 24 gadeem.

Kafijas ahr-dedsinalawa
„NEKTAR“
peedahwā weenmehr swaigi dedsinatu un maltu kafiju par lofi mehreenām zen. Ari nededsinatu-kafiju, tehju, zuku ru, u.t.t.
Leelā Aleksandra eelā 24.
Eeeja no Romanowa eelas.

Ch. Jürgensohn,

wihnu leeltirgotawa,
peedahwā

eekščsemes un ahršemes wihnus,

kā ari konjaku „Royal“,

stipru wihnogu wihnu 50 kap.

sefosčās filiales:

Sworowa un Dzirnavu eelu stuhri,

Jelgawas šchofejā Nr. 12,

Ahgenskalnā, Mešča eelā Nr. 4a,

Petščat kunga namā,

Wehweru eelā Nr. 7, Wez-Rigas stuhri.

Wiseem preekščā

ir papirošt

„Stella“ 20 gab.
6 kap.

Peeprafeset „Stella“ wifur!

Sabeedr. „Laferme“, Sw. Peterburgā.

Sehklas!

Dahrsa, lopbaribas augu,
koku un puku sehklas,

wišbagatalajā iswehlē, tikai pirmā labuma, pareišās sortēs un ar ismehginatū dihgščanas spēhju, peedahwā par mehreenām ženam

H. Goeggingers, Rigā,

sehklū tirgotawa (pastahw no 1851. g.),

Kohrla eelā 13, blakus Žehdera maščinu noliktawai.

Kirnas rasčiojumi ir gotalgoti wairak kā 100 reišes eekščā-u. ahršemes isstahdēs.

Šaunais zenu rahditajš, wispilnigakais latweesču walodā, ar nobildejumeem un daudš jaunām sehklū sortem laučšaimneezibas nodalā, teef dots un išuhritš par welti.

Mahjas Weests

Nr. 11.

Rīgā, 18. martā 1909. g.

54. gada gājums.

Kristīgas tizības pirmšahkumi.

Profesora Dr. Eduarda Zellera.
(Turpinājums.)

Jau kopš seneem laikeem parasts, un arī pehz wiseem kritiskeem isskaidrojumeem tšhetredesmitos gados leelais vairums iglihtoto kristīto palizis pee tam, ka peeskaitot Kristus atkal atnahšchanu jaunajā derībā pee ta, kas tur fazits bildē, vaj arī eeskata ka fazitu tikai juhdu tautas tizības labā, lai tai peemehrotos; ja Kristus un apustuki runā par deewa walsstibu, tad ar to buhtu šaprotama kristīgā basnija, ka wina no ta laika attihstijufes, ja ir runa par ta Kunga atnahšchanu, tad ar to buhtu domata wina parahdichanās wehsture, waj muhsu nahšchana pee wina pehz nahwes. Šchahds usfats tomehr ir tik patwarigs un pretwehsturisks, ka to ween war eedomatees. Mehš protams ar wina redsamo atkalatnahšchanu wairs neko nesnam eesahkt un pat preešč teem, kas muhsu starpā tiz brihnumeem, ta ir kluwuse nenohimiga, dogmatiska wezlaiku leeta, kuru weeni leef glufchi pee malas, un otri tikai aif zeenibas pret rakstīto burtu weel few lihdsi, bet wif to ismetufchi is praktiskas leetofchanas un interefes; mehš protams šnam, ka ihsta deewa walsstiba nenonahšs pee mums no debestim redsamas pilsehtas weidā ar muhreem un mahjam, bet, ka ta teef zelta eesščtīgi zilweta garā un dwehsele. Bet pirmee kristīge to wehl nesnaja un teem tik mas bija patikas aprobeščotees weenigi ar tikumisko deewa walsstibu, ka wineem Kristus un ahrejās deewa walsstibas redsama atnahšchana istahšja winu dogmatikas taustamo widus punktu un pašču rošgako motiwu winu religiskā šajuhsmā. Ari jaunā deriba wehl pilnigi nostahjās us šchi pamata; isnehmums ir tikai Šahna ewangelijš, kuresch zehlees dauds jaunatā laikā, jau dauds wehlatā attihstības pakahpē un koti šhmīgi raksturojas ar šawu pretību pret šcho wezo tizību. Gan arī fastopam šekofcho isskaidrojumu pee Lukafa (17, 20): „Deewa walsstiba nenahkt ar gaidišchanu (t. i. šaur nepazeetīgu gaidišchanu winas atnahšchana neteef paštrinata;

Luters to pahrtulkojis nepareiši: „nenahkt ar ahrejeem waihsteem“) un nefazis to: raugi, šche wina ir, waj raugi tur; jo raugi ta Deewa walsstiba ir eesšč jums pašcheem.“ Tomehr wina domas nekahdi newar buht tās, ka tas deewa walsstības ahrejo atnahšchanu noleegtu, bet šchee wahrdi šhmejas tikai us to nepazeetību, kura nolikuse šnamu laiku, kad tai jaeronas, us lehttizigeem, kuri kaujas peerunatees, ka mehšjās jau bijis šhur waj tur, us ahrejību, kura negrib šaredset šchis nahšchanas tikumiskos nofazijumus; bet ka wifsch nahks un proti ka šibens, kas peepeschi atšpīhdēs un it wiseem buhs redsams, tas pehz tam zeeschi teef apsolits. Zitadi it wifur pee Lukafa, tāpat ka pahrejā jaunā derībā, ir runa par noteiktu Kristus atkal atnahšchanu padebeščos. Wif kopejee jaunās derības rakstneeki, isnemot zeturto ewangelistu, ne tikai wifā nopeetnībā lolo šchahdu zerību, bet ta arī wineem tik šwariga un isščkīrošča, ka tee pehz winu pašču usfata, lihds ar to šaudetu šawu tizības pamata akmeni, šawu zerības mehrti. Atrahdijumu tam gandrihs tikpat dauds, zif nodatu jaunā derībā; peewedišim tomehr wehl kahdas weetas, kuras wifwairaf us to norahda*). Šchis weetas runā tik šlaidri un noteikti, tās turetas tik nopeetnā un katrā šinā pamahzofchā toni, ka to war eeskaiti tikai par leelako patwarību un mahšklošchanu, ja arī pat Schleiermachers mehginajis aifšlaidrot projam is jaunās derības Kristus atkalatnahšchanu. Šahni otradi: šchi mahziba wefelu gadu šimteni bija wifa kristīguma degpunkts, un ar jauno derību šakkan arī tee raksti, kas ahpus šanona. Zif turu kristīgums wehl atradās judišmam, tas te šlaidri šaredsams. Weenigā

*) Par Šahna parahdichanu jau bija runa, tablat šalhdšini Mat. 24, 16. 27, 26. 64. Mark. 13. Luk. 21. 9, 26. Apust. darb. gr. 1, 11. 3, 20. I. Kor. 15, 52. I. Tesal. 3, 13. 14, 16. II. Tesal. 1, 7. II. Petera gr. 3, 9. Jud. 14. I. Šahna. 2, 28.

starpība, kahdu starp abeem apstājās, pirmajā laikā pašahweja eefš tam, ka kristigee atkalatnahšchana fagaidija mešjaju, kas pehž juhdu domam bija wina pirmā un weenigā nahšchana; bet šchis gaidas faturs pee abeem bija weens un tas pots. „Subdi“, tā faka kahds wezbasnizās raksts, „malbijās par ta Runga pirmo atnahšchānu, un tas ir tas weenigais stihdigais punkts starp wineem un mums.“ Ka ta ir ta wistizamā iteifme wezafās basnizās tizibai, par to newar buht schaubu. Ja pat šchi starpība ir tefofa; jo par mešjaja isteno nahšchānu tik pirmee kristigee tā juhdi, tureja wina nahšchānu padebeschos, wina šchis semes dsihwi tee tureja weenigi par fagatawofchānos, jo stingri nemot tas tajā wehl neusstahjas mešjaja lomā, bet tikai fawa pašā preefštetfcha un pašludinātāja lomā. Salihdsini Apust. darb. gr. 3, 20. Ka ne masat ari šchini juhdu kristigumā jau atradās audseligais dihlis tam, kas wehlat no winaš izehlās, us to jau ir aishahits; bet faweem toreisejeem peekritejeem tas wehl flehpās tšchaulā, kuru tee neprata no wina šchirt, un kas wehlat tika atstahā tā nenoturama ahrejība, tas wineem, tā tas jau beeschi mehds buht pee tizibas mahzibam, islikās par to galweno leetu.

Schahda nosihme tomehr Kristus atkalatnahšchānai kristigas tizibas pirmāikos wareja buht tikai tad, ja ta tika tureta par tahdu, kas stahw teefchi preefšchā. Tikai eefš tam pašahweja šchi preefšstata praktiska wehrtība, un itweens tizeja, ka pats wehl peeredšes šcho Kristus atkalatnahšchānu, zaur to ta ari no otras puses pee tagadnes stingritizigakeem kristigeeem fawu swarigumu saudejufe, tadeht ka wini bes isnehmuma atfazijschees no šchi notikuma drihsas eestahschānās. Ja pašales gals atfewischkam indiwidam nestahw tuwaku tā wina dsihwes dabiskais gals, tad tam preefšch wina wairs naw nekahda personiska nosihme, tas naw wairs wina praktiskā religiošā interese, bet tikai wehl teoretiskā dabas sinatniskā waj teologiskā. Turpretim pirmā gadu fimeņa kristigee tai wehl nopeetni tizeja, ta bija wina šrds leeta un tadeht wini ari zereja to pašchi wehl peedstihwot: ja kahds wineem buhtu fazijis, ka Kristus atkalatnahšchāna notiks tikai wehl pehž pahris tuhstots gadeem, tas ar to buhtu aishahris wina mešjaja zeribu pašchu eefšchajo todolu. „Tas Rungs ir tuwu“ (Filip. 4, 5.); „ir tuwu nahzis wifu leetu gals,“ (I. Peter. 4, 5.); „ta Runga nahkotne ir tuwu“ (Sefab. 5, 8.); „ta ir tā pehdejā stunda“ (I. Sahā. 2, 18.); „wehl weenu masu brijdi, un tas nahks, kam janahā un nekawefees“ (Ebr. 10, 37.) — schahds weenbalšigs fauzeens atflan jaunās deribas rakstos. „Pateescham, es jums faku,“ Kristus isstaidro Mat. 16, 28. (Mark. 9, 1. Luk. gr. 27.) „šche stahw daschi, kuzi nebaudis nahwi, lihds kamehr tee redšes nahkam ta zilwefa dehlu wina walsitbā.“ „Pateescham, es jums faku,“ fazits Mat. 24, 34. (Mark. 13, 30. Luk. 21, 32.) „šchi zirts nesudis, eekams tas wifs (Jerusalemes ispostischāna un Kristus atnahšchāna) buhs notizis“; un dihwaini deefgan wehl teef peebilšis: „Debes un seme judis, bet mani wahrdi nesudis“.

Wehl ahtraki apokalipse (Sahā parahdichāna) fagaida pehdejo katastrofu: tšchetrus un pus gadus, ta domā, Jerusalemē, isnemot deewa namu, buhs apsehsta no romeescheem, tad swehrs is besdibena, keisars Nerons, ar demonu palihdsibu, austrumneeku kara pulku preefšchgalā, atgreefschotees tā antikrists, bet tudat tiffchot isnihzinats no Kristus, kurfch parahdichotees personigi. (Salihds. Sahā. par. 11. 13. 17. 19, atteezotees us laika rehfinu, fewischi 11, 2. 3. 12, 6. 14. 13, 5.) Pehž ta tad Kristus atnahšchānai, tā ka apokalipse farakstita 68. gada pehdejā pufē, buhtu wajadsejis notikt apmehram 72. gadā. Pat Pawils, tā rahdas, ir tahdās pat zeribās, tā wina laika beedri. „Atflanēs basune,“ wiafch faka I. Kor. 15, 52, „un mironi peezelfees nefatruhdejufchi un mehš buhšim pahrgrositi.“ Tahlat tas iswests wehl pirmā grahmātā tefalonikēem 4, 16. „So to mehš jums fakam ka ta Runga wahrdu, ka mehš, kas mehš dsihwojam un pahri paleekam lihds ta Runga atnahšchānai, netiksim preefšchā teem aishmigufcheem. So tas Rungs pats notahps no debesim ar kara trofni, ar wirsengefa fauzeeneem un Deewa basuni, un tee, kuzi mirufchi eefšch Kristus, uszelsees wispirms; tad mehš, kas wehl dsihwojam un ešam pahri palikuschi, tiksim lihdsi pazelti mahkonos tam Rungam pretim padebeschos u. t. t.“ Wehl it wehli zehluschees raksti, tā otra Petera grahmata (3, 3.), kura jau patlaban atron par wajadsigu, atwainotees par atkalatnahšchānas ilgo ispalifchānu, nefpehji wehl tomehr schirtees no gaidas us wina: Sahā ewangelijs ir weenigais starp jaunās deribas raksteem, kas redsamās atnahšchānas weetā stahda Kristus garigo eegreeschānos dwehfelē (14. 3. 18. 16, 16.).

Kā redsams, tad wajadšigs dauds puhku, lai no jaunās deribas isdabutu ahra atkalatnahšchānu. Bet kahdi darbigan teologeem neefpehjami, ja wajadšigs dabut no raksteem laukā nepatihkamus preefšch status un eelikt wina weetā zitus? Ari šche bibeles istulkofchāna pašrahdajufe meistara darbu. Ja Pawils faka: Tee mironi uszelsees, bet mehš ziti buhšim pahrwehrti, tad tam wajagot nosihmet: mehš, mirufchee, uszelsees, bet pahrejee buhs pahrwehrti; ja Mat. 16, 28. apgalwo, ka daka no klahfesofcheem redšes zilwefa dehlu atnahkam wina walsitbā, tad pee wifa ta warot domat wifu zitu, ne tikai us mešjaja personigo atnahšchānu; ja nestaitamās zitās weetās ir runa, ka atkalatnahšchāna ir tuwu un šchee mudinajumi leezina, ka pašchi runatāji ir ari pee tam klah, tad tomehr tas naw par nekahdu kawelli, tos pašchus, runajot jaunās deribas wihru garā, domat wehl pašchus gadu tuhstofchus atstātu; nemas jau nerunajot par fimteem un atkal fimteem waras darbu, atteezotees us apokalipas istulkofchānu. Kā spofschs peemehrs schahdat bibeles istulkofchānas asprahtibai noder tās runas,

par turām lafams Mat. 24. (Mark. 13. Luk. 21.). Ša šche 5. pantā jautats par Kristus atnāšņšanu un pasaules galu, un ja 19. pantā runats par Zilvēka dehla nāšņšanu padebeschos, par enģeļem ar teefas basuni, ir runa par šaules un mehneš aptumšošošanu un swaigšņu krišņšanu no debestīm, tad istultotajeem tas nedarija ne masafās greuhtibas, to wišu atteezinat us Jerusalemes ispostišānu, kristigas tizibas isplatišānu un ziteem ta laika notikumeem. Ša tašlat pirms (no 15—29 pantam) teef aprašita Jerusalemes apšeššana no romeešceem un tad 29. pantā turpinats: „bet drihši pehž to deenu šķumjam šaule un mehneš šaudēs šawu šposchumu“ u. t. t. tad jau neefot nekāda pamata, kas buhtu par kawekli otro no abeem notikumeem šahdit dāšchus tuhštoshchus gadus wehlaš, nekā pirmo. Ša beidšot tajā pašā šakārā 34. pantā šajts: „šchi zilts neišnīhš, kamehr tas wišš notīš“, tad domaja, ka wahrdi „tas wišš“ neefot nebuht tā šaprotami, ka no teem waretu isšleht pašču galweno leetu, Kristus atnāšņšanu; waj ari isškaidroja „šchi zilts“ ešot juhdu tauta, kurai apšolita turpināšanās lihš wišu deenu beigam, nemas neleefotees šinis, ka greeku walodas leetoshana to aišleedš un ka ta buhtu aplamiba, us jautajumu (3. pants): „kad tas notīš?“ atbildet: juhdu tauta neišmirš, kamehr

tas buhš notizis. Šiti atkal šaweem dogmatīšeem apgalwojumeem mekleja glahbinu pee „praweetišeem paredšejumeem“ t. i. tee apgalwoja, ka šajuhšminata praweēšča ažiš suhd isšķiriba starp laikeem un, ka wineem tas neš neištaisa, weenā elpā, un nepeedodot ne masafā isšķiribu runat par diweem notikumeem, no kureem weenam wajag eeraštees riht, otram pehž gadu šinteneem waj pat gadu tuhštoshcheem. Bet wiltus praweetim winam protams ari tadeht newajagot buht, ja ari tas abus notikumus škaidri un gaišchi apleezinot kā reišā notīšchus. Pehdigi wehš Šengštenbergs nahzis us domam, ka nāšņšana radebeschos šastopama pee ikweenas deewa teefas, kāhdas wehštore usrahdot jau nekaitamā daudsumā, peemehram pee Jerusalemes ispostišānas, Šenas laujas u. t. t. — isruna pee turas nešinam, waj apbrihnot wairak winas mahatizibu, ja winas autors buhtu domajis to nopeetni, waj ari winas šriwolitatī, ja tas nebuhtu domajis nopeetni. Buhtu glušchi jaatšakas, šchahdas eedomas pawišam minet, ja wišām šchahdām neprahtibam leels bars no muhšu „tizigeem“ teologeem šawā domu nabadšibā nebuhtu padewigi applaudedami peekritušchi, tik lihš tās parahdija to masafā miršsuminu, ka ir leetojamas apologetīšeem (basnizas aištahwibas) nolūšeem.

(Turpmat wehl.)

Agrarjautajums un semes usrakšiššana.

Profesora Dr. R. Balošča.

I.

Kur agrarjautajums wehl aišweenam weens no Kreewijas wiššpeedošakeem ekonomīšeem jautajumeem un, kā tahds, ušturas us deenas kahrtibas tā dšihwē, tā ari treschā walšis domē, turam par derigu pašneegt zeen. laštajeem šcho profesora Dr. Balošča apzerejumu par agrarjautajumu un semes usrakšiššanu, kuršch sem wiršrašta „Аграрный вопросъ и поземельная переня“ pašneegts knasa G. M. Trubezkoja eewehrojāmā nedetas šchurnalā „Московский Еженедѣльникъ“ 1907. gada šahfumā.

Nelaimigais agrarjautajums bija par galweno šildas ašholu starp waldbibu un pirmo un otro walšis domi, tas ari wehl tagad pašahwigi uštroz kreewu šabeedribu. Par to ir usrakšitš gandrihš bešgaligs škaitš grahmatu un brošchuru, kā ari rakštu šchurnalos un laštrakstos. Un wehl jo projam teef turpinata karsta polemika par šchi jautajuma šodolu. Par galweno žehloni šchai parahdibai ir muhšu štatīstīško šinu truhšums un nepilnibas atteezotees us lauku eedšihwotaju apgahdibu ar šemi jeh, ziteem wahrdeem — winu semes wajadšibu. Šemšu štatīstīku škaištee pehtijumi, kureem uštahdito jautajumu pilniguma šinā lihššigu naw nekur pašaulē, ir jau pašpehjušchi nowežot; beš tam tee, ne aiš štatīstīku mainas ir paškūšchi nepabeigti. Šapehž buhtu šoti jawehlas, lai jaunā dome (tagadejā treschā. Red),

pirms ta šertos pee šikuma projekta šastahdiššanas par agrarjautajumu, uštahdito par šawu pirmo pagehrejumu šteidšoshchu wišu eedšihwotaju un semes usrakšiššanu, kā ari šcho materialu wiššdrihšako apštahdaššanu. Pašchreijejo pilnigu štatīstīku materialu publikazija wiššpahreji tautai beš šchahbam dos pašču agrarreformu draugeem rokā štiprus žihnas lihššektus: pret isbaidošceem, pilnigi noškaidroteem un peerahditeem šakteem is kreewu šemneeka dšihwes wairs nebušš eepšehjams pašahwet warā teem paliatiweem, zaur kuru peepalihššibu šemiga, šawam mehškīm twinajoshča agrarjautajuma isšķirššana aišweenam teef wilkta atpatak un notureta us weetas. Šchimbrihšcham gandrihš waj wišā Širopas prešē (išnemot waj weenigi galejo wiršeenu isdewumus) kreewu šemneeka semes wajadšiba teef noštahdita tā šaut kas mitīšš, pašakains, agrarjautajums — tā neefošchš. Pat žitadi šawa darba laukā nopeetni šchurnali, kā peem. profesora Delbrūcka „Preussische Jahrbücher“ ar putam us mutes daudšinaja pirmo un otro kreewu domi deht debatem agrarjautajumā glušchi waj par anarchīstu šapulži.

Ne retumis teef atkahrtots eewehrojāmāiš bijušchā šemškopibas ministra Šermolowa išteizeens, ka kreewu mušchīšš zaur jaunū semes peedalīššanu tiks taišni ispostīšs un katrā šinā mirš aiš bada . . . Šermolows, kā šinams, aprehkina kreewu šemneeku šaudejumus zaur wišas semes dabuššanu

us 700 miljoneem rubku. Par noscheloschanu statistisku siuu truhkums dewa Germolowam eespehju ari pehz wina grahmatah klaja nahschanas aissahwet scho fantastju. Tas nebuhtu warejis notift, ja buhtu hijis pee rolas neapghaschami paschreiseji fakti ne tit ween par piwatsemes platibu, bet ari par raschoschanu us semes, kura naw isrenteta semneekem. Pee tagadeja statistiskas stahwocka ir saprotams, kaut ari noschelosjami, ka pat ari daschi finatnu wihri no Germolowa pretineeku widus, ka peem. profefors Migutins, ir desgan nepeeteekoschi sadragajuschu schahda weida newarbuhtibas. Sa pat, atkaltotees us raschas starpibu semneeku un priwatsemes ihpaschneeku laukos, peekristum scheidseanam, ka rascha us no semneekem eeguhtem semes gabaleem kristu, tad it weegli waretu buht eespehjamh apschinat, ka wisa schi starpiba pa wisu Ciropas-Kreewiju, pat ari tahdos apstahklos, ja wisa priwatihpaschneeku seme pahreetu semneeku rolas, istaiftu tomehr tikai 150 milj. pudu. Pehz zentra komishjas materialeem (ср. 176) par 1891. lihds 1900. gadeem labibas sehjas lauku platiba us priwatihpaschneeku semes teef reshinata 18,1 milj. desetinuu, wideja rascha turpretim us 47 pudeem no desetinas pret 39 pudeem no desetinas us semneekem peedalitah semes. Ta tad, $18,1 \times 8 = 144,8$ milj. pudu. Ar kartupekem bija apdehstitas 560 milj. desetinuu un no zutura beetem (switkeem) eenemtah $\frac{1}{2}$ milj. des. Peenemfim pat, ka semneeki, dabujuschu semi, steigshus isnihzinah zutura sawodus, pat ari tad wehl starpiba raschas wehrtibas siia newar sneegtees pahri par 100—120 milj. rubk. Te hes tam wehl naw eewehrots tah apstahklic, ka priwatihpaschneeku seme zaurmehra ir daudh augligaka, neta semneeku seme. Dapehz raschas krichana pat pee sliktas semes apstrahdashanas tomehr nekahda siia newar titk atshmeta ar skaitli 8 pudi no desetinas. Bilnigi pee malas list tad wehl waram domas, ka semneeki, dabujuschu wairak semes, nebuhs spehijgi pahreet no trihslauku us razionalaku lauku sktemu. Germolows tott autoritetifti apstrijhd eespehjamibu, pamasinat Kreewija papuwu, dibinadamees pee tam us aufstuma siia bahrgo klimatu un wegetazijas laikmeta ihsumu. Azim redsot, ministra kungam naw sinams, ka Austruma-Prusija, kur wegetazijas periods naw garaks un mitruma ne wairak, ka widus melnsemes gubernas, papuwe ir pamasinata lihds 12% no wisas aramas semes platibas, kamehr Baltijas gubernas ari tah naw wairak par 12—25%. Tikai wispahreja semes usrafsichana war isskaidrot jautajumu par tah priwatihpaschneeku semes platibas leelumuu, kur teef westa razionala lauku kultura, un kuru tikai tant noluhka, lai weizinatuu intensiwakas kulturah pahreju us semneeku fainneeziham, wajadsetu atstah to lihdschinejeem ihpaschneekem, atweeglinajot pee tam wehl wineem lehta meliorazijas kredita peeeju. Lukt, taifni par scho jautajumu teef westi daschadi strijhti. Sa schi platiba naw leela, tad rodas eespehja peeschirt semneekem plaschus papildu semes gabalus hes masakeem saudejumeem preesch kultura. Tott ween leefas, ka ta ir tott neeziga, us to stary zitu wairakahht norahda ari profefors Migutins. Un pateest, ja jau peenemam raschu ikai us 100 pudeem no des. = 1500 kilogr. labibas no hektara,

t. i. widejo Wahzijas un Franzijas raschu, par wisaugstata palahpeena kulturah sismi Kreewija, tad, zit gan radisees tahdu „parauga ekonomiju“? Deestn waj buhs wehl desmita data no wisam priwatihpaschneeku fainneeziham? Peenemfim, ka wisa tah fainneezihas, kur teef audsetas zutura beetes, jau wajadsetu peeskaitit pee razionalam fainneeziham, nestatotees pat us to, ka zutura beeschu raschas Kreewija mehds buht wairak neta par pus semakas, ka Wahzija. Sa tad nu, ejot pa Germolowa pehdam, peenemtum, ka schahdas schiras ekonomijas peektah data aramas semes buhtu eenemta no zutura beetem, tad wisa aramas semes platiba tant nesneegtos pahri par $5\frac{1}{2}$ milj. desetinaam. Sa nemam par razionalas kulturah mehtrauklu schu augu sehjas isplatischanos, tad ari tad razionalo ekonomiju platiba israhdissees tott neleela. Pa wisu Ciropas Kreewiju 1901. gada bija apschts ar schu augeem 1,085,462 des. aramas semes, no tah 283,193 des. Baltijas gubernas. Peenemot, ka razionalas fainneezihas wismas peektah datai no wisa aramas semes jabuht eenemtai no schu augeem, mehds dabujam sefoshu razionalu ekonomiju platibu $802,000 \times 5 = 4$ milj. des. (pa 47 Ciropas Kreewijas gubernam). Bet no schis platibas ir wehl jaatrehina no sahles augeem eenemtee semneeku lauki. Bet peenemfim, ka wisa razionalas kulturah platiba us priwatihpaschneeku semes buhtu 10 milj. desetinuu. Tad droschi ween wehl atliksees pa 46 Ciropas-Kreewijas gubernam wismas 30 milj. desetinuu priwatihpaschneekem peederigas semkopibai derigas semes (hes mescheem), kuras war atpirkt hes wismasakeem saudejumeem preesch semkopibas kulturah. Bet lihds tam laikam, eekam zaur jaunu semes usrafsichanu nebuhs wisos schkumos konstatahs, kahda ihsti ir priwatihpaschneeku semes platiba un kahds ir scho fainneezihibu laukkopibas weids, Germolowu, Skworjowu un Gurko u. z. kungi wehl aismeen pa wezam runas par usbruschanu semkopibas kulturai, pa wezam tiks drukatas gudribas par Kreewijas labibas ahrsemju iswedumu apstahchanos un semneeku bada nahwi, ja schee semneeki dabuschot wairak semes. Ir nepeeeeschami wajadstigas ari wehl schas siias par semneekem nepeedalitah rentes semes platibu. Te tatschu newar buht nekahda strijha, ka schi rentes semes platiba ir katra siia obligatorifti jaatsawina. Lihds schim schis semes platiba mums naw sinama. Profefora Karischewa usdotais skaitlis — 50 milj. desetinuu, ir tihra mineschana. Pehz zentra komishjas materialeem schi platiba 1901. gada nesneedjas pahri par $19\frac{1}{2}$ milj. des., un atnemot Baltijas gubernas, lihds 18,6 milj. des. Turpretim krona un to semneeku atdaltuu semju platiba, kura teef renteta no semneekem (ka sinams, ta tagad teef pahrdota semneekem) turpat usrahdita us 5,3 milj. desetinaam. Ta tad atleef priwatihpaschneeku semes, kura teef renteta no semneekem, $18,6 - 5,3 = 13,3$ milj. desetinuu. No 1901. gada lihds schim, saprotams, data no schis semes zaur semneeku bankas palihdsibu ir jau ispahrdota semneekem. Semneeki bija peepiruschu jau lihds 1897. gadam apmehram 12 miljonu desetinuu priwatihpaschneeku semes, tagad (1907. gada schumaa. Red.) jau buhs ap 20 milj. des. schis semes

pahrgahjis semneeku rotās. Bet zif leela ir pahreja priwatihpafchneeku semes platiba? Daschi ekonomisti, kā peem. profesors Migulins, domā, ka tahdas wehl esot ap 85 miljonu defetinu, un wīnu obligatoriska atfawinafchana isnahktu us 8¹/₂ miljardu rubkeem. Bet tas bes fchaubam ir jau par daudf augstu usfwehrtf.

Scho 58 miljonu defetinu starpā atrodas wairaf par 30 milj. def. mefchu, ar furu atfawinafchanu, protams, naw ko steigtees. Reisē ar semes usrafstifchanu, finams, wajaga ari isdarit semes nowehrteschanu un nopraft semes ihpafchneekem, waj wīni naw ar meeru labprahctigi pahrdot sawu semi fronim un kahda buhtu wīnu zena. Migulins, peemehram, domā, ka fronim isnahktu lehtaki, pirkt semi pehz labprahctigas weenoschanās, nekā to atfawinat, ja fchi atfawinafchana notiktu pehz pareifas nowehrteschanās. Peeņemftā, ka pirmās domes darba grupa pawifam neeweheroja jautajuma atteezotees us atlihdsibu priwatihpafchneekem par wīneem atfawinato semi. Bet tahda agrarjautajuma isfchirfchana nosihmē fozialu rewoluziju: ja konfifzetu semi par labu walstij, tad buhtu nelogifki, nefonfifzet ari pilfsehtu namus un fabrikas u. z. Uzim redsot, fchis darba grupas

prahctjums bija nepahrdomats. Tas naw ne razionali, nedf ari wajadstigs. Tagadejā finatne un tehnika dod eespehju pazelt rafchu wismaf diwfahrt un trihfahrt, faprotams, peeleeot finamu dafu puhku un finafchanas. Turpretim kreewu semneeka fpehki pehz wifsem pehtijumeem gandrihf par ²/₃ wehl neteek ismantoti. Tā tad, katrā finā ir jaisfina ari lihdsfekki, kahdi teek leetoti ik kurā apwidū preekfch rafchas pazelfchanas. Schis finas ari war sneegt semes usrafstifchana fatarā ar finu sawahlfchanu us weetas. Rafchu pazekt diwfahrteji, semneekam nenahkfes nemaf grehti nomafsat sumas, kahdas wīnam buhtu mafajamas pehz pafchreifejas pareifas semes apwehrteschanas. Weenigi tikai papildu semes peedalfchana semneekem bes steidsoschas it wifū eespehjamu lihdsjektu isleetofchanas, lai waretu pazelt eedfihwotaju kulturās lihmeni un semes rafchigumu, finams, nepalihdses kreewu muschikam isfultees no wīna behdigi nabadstigā stahwofka. Un par fcheem lihdsfektem nepawifam nebija debatu pirmā un otrā domēs. Tee katrā finā buhtu jausstahda reisē ar agrarjautajumu trefchā domē.

(Turpmat wehl.)

Ko zilweks eespehji isturet.

Mefinas katastrofa atkal dewufe wefelu wirkni peemehru, kas peerahda kahdu ahrfahrtēji leelu pretestibu zilweka ķermenis attihsta pat wifnelabwehligatos apstahktos. Desmit deenas pehz katastrofas ahrsti bija tai pahrleezibā, ka sem drupam isdofufse katra dshwiba. Pateese notikumi nu israhdas preteji fchahdai pahrleezibai: diwypadfmit, fchetrapadfmit, ja pat astonpadfmit deenas pehz katastrofas isglahba wehl no drupam nelaimigos, kuri wifū scho garo laiku bija nodfihwojufchi tumfā un nesinā, lihds beidsot ari wīneem tika glahbfchana. Aftahrtojās tee pafchi notikumi, kā pee semes trihzes 1783. gadā, kur pehz astonām, desmit un weenpadfmit deenam wehl tika glahbti no Mefinas drupam dshwi zilweki un tad pehz Dolomieja isteikumeem no wifsem upureem wehl kahdu zeturto dafu buhtu warejufchi glahbt, ja tuhda us weetas buhtu radufes palihdsiba. Saunatee notikumi semes trihtfchu laukā kahdu awifes „Journal des Debats“ finatnistu lihdsftrahdneeku pamudinajufchi pahrrunat zilweku isturibas fpehju. Leelaka dafa no teem Mefinas apbehrteem, kas tika isglahbti tikai wehlatā laikā, gan sawos apafschemes zeetumos, gan ari buhs usgahjufchi kahdus neezigus ufuras trahjumus; tomehr netruhfst ari gadijumu, kur dshwi apraktee bija padoti bes aifardfibas badam un flahpem un tomehr dshwoja nedekam ilgi. 12. janwarē iswilkā is drupam trihs semes trihzes upurus, kuri bija fadshwojufchi trihspadfmit deenas bes neweena tumosa ehdeena. Tomehr pat fchi brihnifchiga isturibas fpehja nebuht neapfihmē zilweka isturibas galejās robeschas. Matroffs Benin Burets (Benigne Bouret), kurfch 1821. gadā pahrdshwoja fuga „Neptun“ bojā eefchanu,

fadshwoja dewinas deenas bes baribas, neeebaudidams wairaf, ka masu glahfi degwihna, jauktu ar juhvas uhdeni. Pee tam wīnam nahzās zihnitees pret aufstumu un mitrumu un peelikt wifus sawus meefas fpehkus, lai netiktu aifstalots projam no wifneem. Kurjēras (Courrieres) kalnrafkufwēs apbehrteem, kuri pawadija diwdesmit un wairaf deenas semes wehderā, gan masleet bija baribas lihdsfekki, kaut ari neezigi; turpretim frantschu ahrsts Dr. Lepins (Lépine) nowehrojis, ka kahda jauna meitfcha, kura bija fashimufe ar baribas kanaka fashaurinafchanu, fadshwojufe feschpadfmit deenas ne mafatā neeka ne ehdufe, ne dsehrufe. Wīna pee tam wehl bija flima, bet flimiba, kā rahdas, tahdos gadijumos isturibas fpehku pawairo, jo tā ka wahjinatais ķermenis isfewis mafaf isdod fpehta, tas ari famehrā ar to prafa mafaf jaunās baribas eemefchanas. Loti interesants ir gadijums ar Antoniju Witerbi (Viterbis), kahdu eerehdni, kurfch pa rewoluzijas laiku no teefas Wastijā tika noteefats us nahwi, bet gribedams iswairitees atflahtai fpreeduma ispidifchanai, apnehmās pats labprahctigi mirt bada nahwē. Pamatigi tas usfihmeja wifus isfalkuma un flahpju eespaidus; pee tam usfriht, ka isfalkuma juhtas parahdas tikai pirmajā laikā un tad ari tikai fchad un tad, kamehr breesmigās isflahpuma juhtas to pawadijufchas lihds pat nahwei. Wehl septitā deenā tas runā tikai par flahpem, bet gan nepahprotami peefihmē, ka fajuht isfalkumu, un par wispahrejo stahwofki isfakas, ka neeefkaitot isflahpumu, war buht us meera. Pehzpusdeenā wīnu fagrahji pehdejais isfalkums; pehz tam tad tas pahrspehts, atleek wehl tikai flahpes. Septinpadfmitā deenā wīnsch mirst. Tamlihdsigi norit

kahda wahzu tirgona lahprahitiga bada nahwe; ari tas fawos usfihmejumos runa weenigi par flahpem. Geektaja deenâ tas eedser druzin uhdens; astotâ deenâ tas ari wairs nespehji eebaudit uhbeni, jo winam no ta paleef nelabi; winsch fadsihwo wehl desmit deenas, ta tad kopâ astonpadfmit bes masakas baribas. Fiziologija atfihme wesele wirtni gadijumu, kuros isturibas spehja sneedsas wehl tablat. Meftnâ (1783.) tika iswilkti no apbehrteem pehz 22 un 23 deenam dshwi no drupam, un 1684. g. tshetri kalnratschi Horstlâ, Belgija wehl pehz 24 deenam tika iswilkti no bedrem dshwi, pee kam teem nebija bijis ne druzinas baribas lihdselku. Schurnals „Philosophical Dausactions“ wehita par kahdu gadijumu, kur kahds wihrs tapat 24 deenas bes baribas bija pawadijis kahdâ alâ, kamehr eeradâs palihdsiba. Pee tam teef ari peewests kahds peemehrs, kur kahda persona 32 deenas pawadijuse sneegâ, pee kam japeenem, ka dshwibas turpinaschanos pawezinajis sawada weida meegs un

fastingums. Mhrstneezibâ pasihstami gadijumi, kuros histeriskas personas toti ilgi spehji gawet; Debofs (Debog) reis isdarija hipnosos mehginajumu ar kahdu histerisku, pee kam flimneeze tshetrapdfmit deenas ilgi neko neehda, bet pee tam tikai wifai maj saudeja no sawa swara. Sâhe japeemin ari ta sawamo bada mahstlineeku panahkumi, bet tee, ta finans, pa leelakai datai tomehr patura teefbu us uhdena. Ta Laners sagawejis 1880. g. tshetrdesmit deenas, Sutshi (Succi) 1890. g. tshetrdesmit un tshetras un Merlati 1886. gadâ peezdesmit deenas. Tomehr tee ir gadijumi, kuri noteef moraliskâ finâ sem zitadeem apstahkeem, nekâ usspeestais bads, kur bailes no nahwes un nestka, waj isdofees is glahbtees, wahjina pretestibas spehkus. Tatschu peedshwojumi arween rahda, ka zilweks pat breefmgatos apstahkos war isturet bes baribas diwdesmit lihds trihsdesmit deenas un pee tam nemirft.

Melontas fala.

Nahfotnes aina no S. Hellenbacha.

(Turpinajums.)

Sahle jau sahka pilditees, jo schim wakaram preefsch fabeedribas programas bija sewischka nosihme. Wifft, kam prahis nesâs us mustku, preezajâs, ka Alekanders dseedâs trihs dseefminas, kuru pahrtulkojums un kompozicija bija isbewuschees. Tas, ko lihdsdalibneeki no mehginajumeem bija stahstijuschji, bija tikai noderejis stakahribu fazelt wehl leelatu.

Pirma dseefma, kuru dseedaja, bija „mauru sweizeens lihgawimai“. Wina bija it ta atteezinama us Aglaju. Alekanders winu dseedaja sawuhfminats, ta ar ugunigam juhtam. Dseedadams winsch schad tad azis usmeta Aglajai, tomehr to darija ar apdomu un ne usfritofschâ weidâ. Wina musikaliska preefschnefuma panahkumi bija leeliski, par to ari nemas naw to brihnitees, ja salihdsinam pagahjuschâ gadu fintena mihlas dseju ar mauru lihgaras sweizeena kaislo, zehlo mustku, un mums tad ari rasees ihsta nogida par eespaidu, kahdu tahdoi dseefmai wajadseja darit us Melontas eedshwotaju jau ta dshwam juhtam.

Musariona, kura sahsumâ atradâs atstatu un eefahnis, panahzâs tuwat un nosehdâs ta, ka wina Alekanderam bija kaisni pretim un wareja faredset ta feju. Kaisliba, kas parahbijâs dseefmâ un preefschnefumâ winai bija sweescha. No schis puses wina mihlestibas nepasina.

Otra dseefma bija „lotofs puke“. Kad Alekanders ar pateef dshu sawuhtu dseedaja schis dshkas mihlas dseefmas pehdejos wahrduš:

„Ta seed un kwehl un leefmo
Un augschup mehmi raugas;
Ta smarcho un rauda un nodreb
Mihlâ un mihlas sahpes,“

tad winsch sawu ftatu wehrsa us Musarionu, kura pee pirmâs dseefmas sawuhfminas un patezibas parahdichanas, ta likâs, pawifam nenehma dalibas, bet kuru otra dseefma, azim redsot, bija dshki aisgrahbuse. Dseefmas wahrdi winai skaneja ta dshki sawustas mihlas istekfme un dseefmas wilau skanas, likâs, atbalsojâs winas juhtâs. Musarionas nedroschais ftats dseefmineekam isteiza, ka lepnâs westaleenes frds tatschu naw no marmora.

Pehdigi nahja trefschâ dseefma, dseefma mehnefm, kuras, ta jau gandrihs wifu dseefmu preefschmets, bija ta pate mihlestiba, tatschu starpiba starp wifseem scheem trim dseedameem gabaleem bija leela. Mauru sweizeens isteiza kaisligi eemihlejuschâs mihlakâ ilgas. Lotofs puke tehlotâ dshkas, kaut ari mehmas mihlestibas juhtas. Un dseefmâ mehnefi isflan schkirchanâs sehras, ta ari dshkas ilgas pehz attalredsechanâs. Gluschi dabiski tapehz, ka dseefmineekam pirmâ dseefmâ Aglajas un otra Musarionas tehls preefschâ stahbijâs. Dseefma mehnefm saturs turpretim, likâs, winam atgahdinam pagahjuschu laiku laimigu, kaut ari tif ihfu laika sprihdi, no' ka wifa winsch tagad bija us muhschibu schkirts. Schis pehdejâs dseefmas wahrdi skaneja:

„Mehnefi tahsumâ
Sweizini mihkato,
Weentule kas tagadina
Mehmi tewi noraugas,
Mihkato wehstnefi,
Mihki jel sweizini!“

Alekanders pateef warbuht ari domaja par Ciropu, par schkirchanos no wifa, ko winsch kahdreis bija pasinis un mihlejis, jo winsch dseedaja scho dseefmu ar dshkam sehram

un tik befgala ilgam, kà to war tikai tahds zilweks, kas teescham juhtas weentulis un kura juhtelki dšihwè listena ruhditt tapufchi augstakà mehrà juhteligi.

Wispahrejā fajuhsmibā nemas nepamantja, ka Musariona kà bes famanas guleja Aglajas rokās, kura wina nemas neišlaida no azim. Wina nojauša, ka ſchi dseefma it weegli wareja darit warenu eespaidu us Musarionu un tapehž winaik tikās ſcho eespaidu ismatit. Winaik, Aglajai, ſchi mihleſtiba bija patihkama, jo greiſfirdibas Ģiropas greiſfirdibas noſihmē Melontā nepaſina, Aglaja ari kotti labi ſinaja un fajuta, ka wina pate wairak jaunā Achila nekā Alekſandera ſeeweetes ideals. Un kam mišla — pahrwed lihgamu! Buhtu Alekſanders bijis melonteetis, wina to tapehž ari nemas nepaſaudetu, wina ar to dšihwotu, fatiktos, paſtaigatos un ja pee gadijuma ari pahrlahptu ſchis robesčas, tad to pirmahet neweens neſinatu un otrahet, ja ari ſinatu, neleegtu. Waj tad gan Ģiropā wihreeſchi naw galanti pret wiſam ſkaiſtām ſeewam un ſtukeem? Un naw wihreeſchu tikums un nopelns, bet ſeeweefchu nepeezeefchami wajadſigās, apſtahku un paraſchu uſſpeeſtās kautribas ſelas, ja neet tahak par tuſſcho peeklahjibu un laipnibu, bet ja pee ta ween nepaleek, tad tas ari nowed pee ſinamām kataſtrofam, kas rakſineekeem Ģiropā ſneeds dramatiſku weelu.

Ģiropā atteezigi uſ mihleſtibu walda: atturiba, krahpſchana waj proſtituzija — Melontā bet ſcho kaunumu nepaſina. Skaiſtuma, brihwibas un mihlas pahrpilniba Melontā noſlahpeja nenowehtibu un greiſfirdibu.

Musarionai pee otrās dseefmas ſchikta, ka wina mihlē un ka ari wina mihlē. Bet treſchā dseefma winaik likās wehſtam, ka Ģiropā miht ſeeweete, pehž kuras Alekſanders ilgojās un ka winaſch tapehž Melontu atſtahs un nekad wair neatgreiſſeeks. Sahpes, kahdas wina to eedomajotees fajuta, winaik lihds ar to leezinaja, zil kotti wina bija ſchim ſweſchneefam jau peekehruſes. Tatſchu wina kotti drihſ attapās un ſanehmās, tā ka pat tuwalee wiſpahrejā uſbu= dinajumā un peekriſchanas parahdichanā neko nepamanija.

„Naw nefas!“ Musariona noteiza Aglajai, „dseefmas mani aiſgrahba . . . es gribu Alekſanderam pateiktees.“

Wina peegahja tam klahk, pateizās par wina ſkaiſto dſeedaſchānu un aiſgrahbjoscho preekſchnefumu un beidſa ar wahrdeem, „ka winaik pee wina kahds luhgums.“ Pehdejos wahrduš Musariona iſfazija gauſchi klufittinam.

„Ko pawehli?“

„Es wehletos dširdet tawu dšihwes ſtahſtu! Es gribetu ſinat . . . kà tew bijis eeprehjams tikt pee tik dſikas ſajuhtas!“

Wina, ſkaidri redſams, gribeja waj nu pawiſam ko zitu ſinat jeb waj ari zehlonis, kapehž wina jautaja, bija zits, nekā wina to teiza, jo wina runā ſtoſtijās. Alekſanders par winas jautajumu bija gluſchi iſbrihnejees un wehl jo wairak par winas apjukumu, tatſchu winaſch ahtri ſanehmās un nopeetni un meerigi atbildeja:

„Manš dšihwes ſtahſis ir gauſchi behdigs, bet es domaju, ka tewi pareiſi ſapratiſchu, ja peenemſchu, ka tewi maſat intereſes manas dšihwes ſakti nekā manu fajuhu liktenie. Un kapehž lai es tew, nopeetnajari, klufajai Musarionai ta

neuſtizetu? Tatſchu to es waru iſteikt tikai tew. Tapehž tew japazeefchas kamehr mehš tikſimees diwatā un wareſam iſrunatees ſem ſchetrām azim.“

„Es to ſaprotu! Waj tu negribetu mani riht pawadit uſ eſeru?“

„Saprotams, kotti labpraht! Bet waj Aglaja tikai mums nepeeweenoſees?“

„Waj tu negribi, lai wina buhtu klahk?“ Musariona druſtu fajutufe jautaja.

„Kà ne, labpraht un weenmeh, tikai winas jautrā daba neſader ar ſchito atklahjumu.“

„Ja nu wina peeweenotos, tad tak es winaik newaru ſajit, ka man tew weenam ween kas jautajams.“

„Atſtahſim to gadijumam un iſleetoſim pirmo iſdewigo brihdi, ja Aglaja riht lihdsnahku.“

„Ne, es gribu“ — pahrlabojot — „es wehletos riht to ſinat; atſtahj tapehž, ja tu eſi weenis prahtis, pehž maltites ſahli un atnahzi ſchurp pee mums, lai mani ſagaiditu un pawaditu.“

„Kotti labpraht, ſkaiſtā Musariona! Tatſchu es atrodu par noderigu Aglajai tuhlin par to paſtahſtit, ka tu wehlejees ſinat manas dšihwes ſtahſtu un ka es tew apſolijos dot par wina ihſu pahrkatu tiklihds mehš buhſim diwatā un beſ leezineekeem, un ar to, domaju peetiks.“

„Tew taiſniba.“

Wina iſſchikhrās. Alekſanders nogida waj wiſmas domajās buht nogidis, ka Musariona wina dseefmās eetilpuſchās juhtas wed ſakarā ar wina dšihwi un peedſihwojumeem. Un winaik tai ſinā ari nebija netaiſniba.

Alekſanders tuhlin peegahja pee Aglajas un winaik iſſtahſtija par Musarionas ſawado mehleſchānos. Aglaja turpreti winas wehleſchānos nebuht neatrada par dihwainu, bet gan par gluſchi ſaprotamu un wina eeraudſija ta ſawa eepreekſchparedſejuma apſtiprinajumu, ka Musariona ſweſchneeku, ja jau tagad nemihletu, tad wiſadā ſinā wehl eemihloſchot. Aglajas gihmja pantos par to atſpogutojās tahds meers, ka iſrahdas par wajadſigu uſmeklet ſchi apmeerinajuma pſchologiſkos eemeſlus, kas Aglajas ſrdij tikai par godu.

Aglaja fajuta un ſinaja, ka wina neweena wihreeſcha Melontā, tā tad preekſch winas uſ wiſas paſaules, newar tik laimigu darit kà — Achili. Winaik nebija nekahdu zitu domu, winaſch nepaſina neweenas zitas ſeeweetes, kà ween Aglaju. Tahda pahrlieziba preekſch ſeeweetes ſirds pat Ģiropā jau gauſchi breeſmiga, wina zil daſchas labas kundſes aplampeenos ſlehgufe jaunekli un zil daſchas labas ſtukes rokās eewedufe wezaku wihru! Ja kahda ſeewiſcha buhte nahkufe pee tahdas pahrliezibas, kà Aglaja par Achili, ja peeluhdſejs beſ tam wehl jauns un ſkaiſis un ja ſeeweete pee tam wehl drihſt nodotees zeribam, noſlehgat paſtahwigu muhſcha deribu, tad wiſs tas ir tik wilinoſchs, ka wajaga buht ſewiſcht leelu eemeſlu, lai tahda peeluhdſeja deewinajumeem aiſſlehgtu auſis. Neſkatotees uſ wiſu to, Aglaja tomehr newaretu Alekſanderu atſtumt un to ſahpinat, ja winaſch ſawās juhtās buhtu palizis negroſigs un buhtu winaik nemitigi peekehrees. Winaik tapehž jaunakais wirſeens Mu=

farionas un Aleksandera fatiksmē bija ļoti pa praham, jo tas viņu atsvabināja no viņas šarabā spaidu stahvokta. Ģiropā tahdos gadījumos pašstamais išejas lihdsēklis, ušturet weenā laikā šakaru ar abeem, Melontā bija pawifam fweščs, par spihiti wifai wina daudš weeglakai iswefšanas eefpehjamibai; tikai jau ar Ģiropas gimenes apstahkti war attahnot waj pareifaki fakot mihtinat to, ka šerschu deribat blafus wehl zitas peenahkuma faites.

Aglaja pehž Aleksandera atklahjuma tapehž jutās šawos apnehmumos šwabada, wina nu wareja weenu laimigu darit, kas to teefham ari pelnija, bes ka buhtu jafajuhi otra eewainojuma šahju tonis, kas tahdu eewainojumu pretežā gadījumā ari nebuhtu pelnījis.

XIII.

W e s t a l e e n e.

Bilweks domā un liktens wada!

Tikko pusdeena bija paehta kad debešs aptumščojās un leetus gahsa tā ar špaineem; winaš gan atwehšnaja gahsu, peepildija uhdens rezervuarus, atdšihwinaja stahdu walfiti, bet no pastaigafšanas, us kuru diwi zilweku behrni ar tik šaradām juhtam, bija gaidijuschi, nekās newareja isnahkt; wismas peewilzigais „tēte ā tēte“ (galwa pee galwas) šchā wahda ihstā nosihmē bija uhdent. Bet neštatotees us wifu to Aleksanders tomehr šteidsās us westaleenes šahli, jo, tā wezakam winam us to bija teefšba, lai apmettetu škaišto Musarionu. Kaut gan wina wina likās gaidam, tomehr wina eeraudšjuse wina masleet apjuka. Pee winaš peegahjis winaš to apšweizinaja šefofcheem wahrdeem:

„Ko nu, škaištā Musariona, debešs ir pret mani!“

Musariona bija energifšas dabas, šo wina gribeja, to wina ari isdarija. Wina winam neko wairaf nefazija, tā weenigi: „šeko man!“

Aleksanders bija ļoti pahršteigts, bet winaš winai pašklauffja.

Klusu wini gahja blakam pašegtam ejam; pehdigi wini nonahža pee beidsamā rinka, kur šchis šegtas ejas beidsās.

„Waj tu baidees no šlapjuma?“ Musariona šmaididama waižaja.

„Ar temi kaut okeanā!“ Aleksanders atbildeja.

Wini gahja, azim redšot, us Musarionas dšihwofli. Weegleem šofeem Musariona šteidsās pret wehju un leetu us mahju, kur wina abi nonahža ismirkuschi. Musariona attahšja durwis. Wini eegahja preeščhštahbā un no tās leelā salonā, kuram peeweenojās alkowens (welwets eedobums), kuru aifšedja šega un kufsch laikam Musarionai nodereja pašgufas weetu.

Šchis telpas bija neween templis, kur pašaulēs škaištā šeweete bija pawadijuse šawu jaunibu, bet winaš ari bija šalas musejs, jo bija bhjuščas wežā maršija mahjoklis un tā tad pilnas aristokratifka dšihwes weida atminu un ar wehšturifku pagahni. Pulkšteni, lukhuri, galbi, šlapji, mar-mora šamins, dafchadi mahššas preeščhmeti un mehbeles, wifš tas šche bija Ludwika XIV. un Ludwika XV. laikmeta štilā. Pee šeenam karajās Franzis I., Indriķis IV.,

triji Ludwiki un kahda nelaimigās karaleenes Marijas Antoanetes portreja effas krahšās, kura Marija Antoanete bija glesnota tās jaunibā. — Marķišs laikam nebija gribejis no šchim atminam šchirtees un wehl jo masak šchos dahrgumus atstahk warbuhrejas ispošifšanas liktenim. Musarionas šalons tā tad preeščh Melontas ihstā nosihmē bija musejs, no kura wina kundse ari bija mantojuse šawu wahrdū — Musarionu.

Naw weegli eedomatees Aleksandera juhtas, kad winaš ar tikpat droščo, tā škaišto Musarionu šchinis šwehtitās telpās atradās diwatā ween. Waj nu tas ir fantahšjas auglis jeb waj ari reals fakts — mihtotas buhtes ušturas weetal bet wifadā šinā kas reibinoschš; kas to leegtu, nesina kas mihla ir. Neparahšs, nezerets Ģiropas šalons šalā, winā buhte, kas leekas dšimuse žitā, augstakā pašaulē, buhte, kura winam tā imponeja, wina tā apšchilbinaja, ka winaš, jafchaubas, waj šew, paš wina jau nemas nerunajot, buhtu usdroščhinajees atšihtees, ka wina mihlē! Wifš tas us wina darija eepaidu.

Pee šamina paš labi un kreifš stahweja diwi atšweltnes krehšli. Šaminam pretim bija ehrtis, mihtšis, šegu pahršklahšs diwans. Starptelpā šarj diwanu un abeem krehšleem atradās wairafi maš mofaika galbini. Musariona atšehdās galbina tuwumā us diwana un waj nu no aufštuma waj usbudinajuma pee wifas meefas drebedama waižaja, waj winaš newehletos šaminā uguni, kam Aleksanders peekrita un tā ka wifš jau eepreeščh bija šarihšots, tad šaminu tuhlin eekuhra. Musariona Aleksanderam norahbidama us atšweltnes krehšlu winai paš kreifš pee mašā galbina eefahka:

„Wehl nekad es šchinis telpas ar kahdu wihtreeti neefmu bhjuse weena. Ka es to pate no šawas gribas un tik atšklahiti tagad dariju, tas lai šew noder tā peerahbhjums, žif špehzigas bija un ir manas ilgas, eepašihtees ar tawu dšihwes stahstu. Šš tew neprašu ne wahrdū, ne dšimšanas weetu, ne žitu tamlihdšigu leetu; es gribu šinat, šo tu peedšihwojis, ka tawā juhtu pašaulē tikdaudš šltuma, tawā kahši tik daudš juhtu un dšihwibas!“

„Mana mihlā Musariona! Šš žetifchu klusu paš wifam žeešanasam, kuras šaifšitas ar muhšu šabeedrifko kahrtibu, jo tu wina nefapraštu. Tu nepašihiti žihnas deht ušturas, kahda tā attihšihufes un walda Ģiropā! Pee žums dšihwes galwenās paššbas nodroščhinatas, pee mums turpreti ne. Ari dšihwes mehri un ženšanas Ģiropā gluschi žitadi nekā šche. Šihmejotees us mihlas juhtam jafata, ka mihlestibas šinā Ģiropā šamehrā wehl waj wifšlittati. Kas pee žums mihlas tos neščhkir ahreji apstahkti; kas kopā šadodas un nefader tee pee žums war bes breešmam meerigi šchirtees. Šche pee žums naw neweenas šaifšitas šewas, neweena šaifšita wihra, neweena nerahtna, neweena atstahk behrna; šche neweens nejuhtas weentulis un šagraušis bes žeribu! Gluschi žitadi pee mums Ģiropā! Apstahkti ļoti eerobefcho muhšu šrds iswehli un mehš newaram nefoditi padotees mihlas peewilščšanas špehšam. Šlufes mehš šifšitā un pšchifšā šinā eepreeščh paššštam tikai gauschi pawiršchi. Šuhs Melontā turpreti paššhstatees jau no paš jaunibas.

Westaleene.
No Angelika Kaufmann.

Mofchanās pee mums tapehž koti weegli eespehjana; Ģiropā ir pat tahdas feewas un wihi, kuzi ar kaunprahtigu preeku fauftarpeji faruhgtina dšihwi! Par wišu to es gribu zeest klusu, lai gan tas manu juhtu pafauli ne mafumu weizinažis weidot. Dšimis es esmu Wahžjā un fawas dšihwes leelako datu pawadijis lauku weentalibā. Bet tā ka fa-beedriškee un politifkee apstahkti nebija pa manai gaumei, tad es dauds žetoku un ilgaku laiku ušturojos Indijā. At-pakat uš Ģiropu es no Indijas gribeju žetot zaur Ameriku. Šhajā atpakatzekā tiku iſſweests Melontā malā — tatschu tam wiſam preeſch tewis nebuhs nekahdas intereſes. Spreſſhot pehž ta apstahkta, ka winas trihs manis dſee-datās dſeeſmas tewi ſažehla wehlejumos, iſſinat manu dšihwes gahjumu, es wehroju, ka tawa ſinkahriba ſihmejas uš juhtu dšihwi, uš teem ſrds eespaideem, kas neatkarigi no žitu eeskateem un paraduma. Tu gribi ſinat manas ſrds wehšturi. Tu gribi ſinat, waj un kā es mihlas deht žetis? Waj naw taiſniba?”

„Ja gan! Es atrodu, ka tawa juhtu pafaule gluschi zitada iſſkatas nekā pee maneem brahteem un es wehletos ſinat, kā tas nahžis.”

„Par wiſam leetam ſini, ka tew jaiſſchir ſtarp lab-patikas un mihleſtibas juhtam attežibā uš feeweeti, kā ſcho juhtu ſažehlaju.

Patikufčas man gan ir daudsas, un kad es ſaku, ka esmu nelaimigi mihlejis, tad es ar to wehl negribu ſažit, ka es feeweefchu peekriſchanas un mihleſtibas nekad nebuhtu eeguwis. Es bet tomehr mihleſtibā biju nelaimigs.”

Muſarionu ſchis wiſpahrežās ſinas neapmeerinaja. Wina labi ſinoja, ka mihlama preeſchmeta nahwe, weenaldſiba, ſchirſchanās un daſchdaſchadi žiti apstahkti war noderet par eemeſlu tahdam liktenim, par kahdu Alekſanders gaudās. Wina bet gribeja ſinat wairat un tapehž ſažija:

„Neiſwaires man! Tu man eſt apſolijis iſſtahtit tawas ſrds wehšturi, waj tu gribi ſolijumu pilbit?”

„Sinams, un tas iſdarams it weegli, jo manas ſrds wehšturi ir koti ihſa. Par ſawas jaunibas peedſihwojumeem es žetifchu klusu, jo wina man ſchket, te nekriht ſwarā; wiſra gados es mihleju trihsreis, wiſmas ſahku. Mana pirmā mihleſtiba bija feeweete, kuru kairinaja tikai lepnibas uſwaras un kuru peewilka wiſs, kam bija kahds ſpoſchums waj kas ahreji tahds iſlikās. Saki pate, waj ſpehž mihlet feeweete, kura dſenas tikai pehž ſawas god-kahribas apmeerinajuma?”

„Sinams ka ne!” Muſariona juhſmigi atbildeja.

„Mana otra mihleſtiba bija ſewiſchki patihkama, pee-wilžiga buhte, kura man juſt peekehras tikai tapehž, ka winai nebija bijis žita preeſchmeta, kam wina buhtu warejuſe peewertees ar ſawas jaunās ſrds mihlas juhtam. Tas tā muhſu apstahktos, ka feeweetes atbalſtas un glauſchas pee-wihra kā lijanas ap ſoku. Un nu winai, luhk, nebija žita peewerokas kā weenigi es. Drihs bet iſrahdižās, ka ſchi lijana katrā žitā weetā un gadijumā uſmekleja ari žitu žetinu un ap to tinās, kas jo ſaprotamaki, ja nem wehrā,

ka apstahkti bija nelabwehligi un muhs ſchihra. Es jau domaju, ka no mihlas buhſchu ſchihrees uš wiſeem laiſeem, te liktenis man pretim ſneedſa feeweeti, kuras turums ween jau mani apreibinaja. Man likās, ka ari es winai ſimpatiſts, un manas dšihwes auſtā nakti eestaroja ſlbinofchs ſaules ſtars, bet — tik uš ihſu laiku! Es biju wiſu ližis uš ſcho weenu karti un biju wiſu ſaudejis, jo winai uš mani pateekbā nebija ne maſatās ſimpatijas. Šchaj feeweeti apſinotees, ka winai par mani demoniſka wara, lai gan wina nebija nekahds demons, bet labſrdigas dabas feeweete, tomehr darija ſewiſchku preeku attežibā uš mani iſmehginat ſawu waru un ſchis iſmehginajums, kā tahds, ſawas waras eespaida ſekas redset, preeſch tās bija wiſs.”

„Waj wina ſew par to nedarija nekahdu pahmetumu?”

„Ne maſako? Žiwilſetās pafaules wiheefchi wiſpahri ari labakas apeekhanās gan nepelna; wina ſchis leetas nekad nenehma nopeetni un ihſti ari newareja nopeetni uſluhtot, jo wina mani mehrija ar ſawas apkahrtnes mehraulku. Wina ar mani apgahžās tāpat, kā wina ar žiteem apgahžās, beſ wal-ſchhibas un wiltus, beſ jehtahda nodoma, bet ari beſ maſatās ehnas no mihleſtibas, kuras ſehru un preeku wina pawiſam nepaſina. Te tew nu ir manas ſrds mihlas wehšturi! Trihs reis es biju ſajuſhminajees, taſ manas mihlas wiſmoſchanās neradija harmoniſku, bet diſharmoniſku afordu; es biju god-kahribas, garlaižibas un rotakafchanās kaiſlibas upuris. Es ſpehlejot daudž liku uš ſpehli pret ſpehletajeem, kuzi neka newareja ſaudet, tadeht, ka wineem neka nebija ſo ſaudet.”

„Tu tā tad Ģiropā neweena nemihli?” Muſariona waizaja to uſſwehrdama un augſtakā uſbudinajumā.

„Neweena. Es teekham Ģiropu nebuhtu atſtahtis un diwi gadi eeslodſtjees indeefchu kloſteri, ja žilweki waj apstahkti man dšihwi tehwižā buhtu darijuſchi peewilžigu.”

„Un tatschu tu ar tik leelu aiſgrahbtibu mehneſim nodewi ſawas mihlas wehſti tahltahle mihtofchaj lihgawai?!”

„Behrns! Wahrdi jau nebija mani, es winos eeliku tikai radneezifku ſajuhtu! Mana mihtakā wiſ nemihl apakſch mehneſcha, bet warbuht uš mehneſcha, kā pee mums mehds ſažit par kahdu leetu, kas naw aiſſneedsama.”

Alekſanders to ſakot peezehlas, ſatwehra Muſarionas roku, kura tam to meerigi atkahwa un kā no kahda grehta ſapna atmoſdamās tkchuſteja:

„Tu tā tad neweena nemihli!”

„Winas brihnifchki daiſto formu eetwerofchās, peegufofchās weeglas tehrypas kuſteſchanās pauda par Muſarionas uſbudinajumu. Bet wina driht ſawaldižās un ſažija:

„Mani ſagrahba tahda lihdsžetiba, ka tew, warbuht uš wiſeem atſchirtam no winas pafaules, tur palitufe mihtakā, ka es . . .”

„Tā tad lihdsjuhtiba manās ſahpes, Muſarion?” — Alekſanders pahtrauja winos teikumu, „waj tew tikai ir ſrds preeſch zeekhanam, kuzi žiti man nodaritu, bet newis ari preeſch zeekhanam, kuras tu pate man dari?”

(Turpmat wehl.)

Masà panšonare.

No Paolas Lombrojo.

Kad mehš eefš Rosenzas dšhwojam, muhsu dšhwoklus bija pretim kahdas ofizeera gimenes dšhwoklus, nepanesamas, nelaimigas gimenes, kuras kildas talab jo šahpigaš aistustinaja, ka eefš wineem pašcheem bija wimu nelaimes zehlonis.

Abi laulatee peedereja pee turigajeem, wineem bija flaišta, masa meitene un tomehr wini nesaprata pa godam dšhwot. Pee tam ne katram wineem nebija sliktis karakters; winsch bija par straju, wareja par neekeem dufmotees; ja kreklam truhka kahdas pogas, ja supa bija par daudš waj par mas šahlika, winsch kkuwa pehšchnei negants, pat brutals. Tatšchu tikpat aštri, zif aštri winsch ustrauzās, tikpat aštri atkal winsch noscheloja šawas strauzās dufmas, ja wina laulata draudšene buhtu bijuse prahtiga un meeriga, bet tatšchu wina nesaprata ne pati laika klufet, ne wimu laika aplufinat. Kad winsch schēdejas, wina nebuht nelikas eebaiditees, bet kleedsa tikai wehl flakal nekā winsch pats. Šawas agrak isteiktās behdas un zeeschanas wina isteiza wahrdos un winsch zaur to wehl wairak aistustinats un šafaitinats nolahdeja likteni un daudšreis no wahrdēem aishwas pat lihds darbeem. Wina laulata draudšene tad šinams šrehja šawā istabā, kur tad tai štraumem pluhda ašaras par šawu pašaudeto dšhwi un winsch šapiktots aisharta durwis un gahja ašrpus mahjas pusdeenas ešt. Šeenahja wisnegantako dufmu deena. Neweens no abeem nerunaja. Wini sehdeja pee ta pašcha galda un atradās tai pašchā istabā kā diwi šweschineeki. Šehz tam eestahjās klufeschanas islihdšinaschānās, ar ko taisni bija deesgan, lai nahšochā kilda jo schaufmigati isweidotos.

War eedomatees kā schahdā pekles atmofferā wareja usaugt behrns, ja eedomā, ka pee tam ir meers un preeks wajadšigs un maiga gahdiba. Un tomehr abi deewinaja maso meiteniti, ja, mahte pat lutinaja to kā šawu ažu ašholu. „Ša tas nebuhtu preefšch tewis, šrsnis, nebuhtu pat ne dšhwot wehrtis!“

Un zif ruhpiigi wina to kopa! Nemitigi wina šchurwa tai brunzischus un preefšchautinus, nehma to šewim uf paštaigachānos lihdsi un bija lepna uf to, ja šaudis winas mihluli ar šeltdseltenām šprodšnam un debesšilām aštinām ušluškoja.

Un tehws ikreifes iseedams winai waizaja: „Šaki man, ko lai schodeen es šewim atnefu?“ Un kahdu masu dahwaninu, kahdu papes isgreesumu waj kahdu krellu wirfni winsch preefšch tās neašmirša nekad. Reif, kad masai bija šlips kahšus, winsch trihs mehneschus no weetās nesmešheja, schehlodams masās plauschus.

Un tatšchu kaut ari wifadā wihšē tee parahdija winai šawu mihlestibu, wis to wajadšigako, wisšrahšchānako un nepezeeschamako winas dwehšelei tee neprata dot, klufu, laimes pilnu atmosferu.

Šā wina beeschi jo beeschi dabuja dširdet: „Šeesargees tatšchu buht šawas mahtes zeeniga!“ jeb atkal: „Ša es jauna mirštu, tad šini, ka širdsehsti un kildas ar tawu tehwu mani šapā nowedusch!“

Brihscham winai pee šchim reebigajām šzenam bija schaufnigi un masā nabadšite islikās tad kā kahds esens. Drihs wina aishargaja mahti jeb greesās ar luhgšchānam pee tehwa, tad kkuwa wina gluschī bahla, kamehr raudas raustija winas šermeni un deenam wina palika it kā apatiska un paralifeta.

Šštenibā wina bija kā eebaidits guhštefnits, kā zaur kahdām behdam nomahkta, bes tās jautrās besruhpibas, kas behrneem ir ihpatneja. Nopēetna wina sehdeja uf kahda šolina blafus mahtei un kahštoja rindā pehrles, jeb kad tehws to šauza, šehras winam ap šaklu, glaudās tam pee krukštim, bet bes redšama preeka, jo isklaidigu štatu ta ufmeta mahtei, kuras greiššrdibas trihšas ta juta pee šcha aplampeena.

Masai toreif bija dewini gabi un tik koti wina modinaja manu lihdsjuhtibu un intereš, ka es mehginaju weselām štundām dabut to pee šewis. Šā štarp mums abām nobibinajās zeescha draudšiba un gandrihs, lai šawu teekšmi pret mani wehl šklaidrak parahditu, wina šazija: „Waj tu šini, es tewi šaufschu par krukšmahti.“

Šau toreif wiš radineeki gan no tehwa gan no mahtes pufes, kureem par šcheem mahjas apšahškeem bija pašnots, bija dewuschī padomu atdot behru panšjā; kā garigi, tā ari meefigi sem šcheem šaunajeem apšahškeem winam nahzās zeeft. Kopsch šawas aisheloschānas no šasenzas ilgu laiku man nebija nekahdu šinu par šcho gimēni. Še kahdu deenu es dabuju wehštuli no masās Marijas mahtes, kurā ta pašinoja man, ka behrns, winai par noscheloschānu, jau kopsch kahda pusgada atrodtees panšjā, un ešot mani luhdsis, kahdreif to apmeklet.

Tuhlit pirmajā peenemschānas deenā es nogahju turp. Masā nabadšite Marija! Ša šcheem diweem gadeem, kur es tās netiku redšejuse, wina drihsat islikās masaka kkuwufe, nekā leelaka isaugufe. Šeeglaudochās bilšiba, kas šenaf bija winas buhtē, likās ar kahdu šinamu neustizibu mainižes, kas tai peedewa druhmi zeetu isškatu. Ap winas druhmo muti bija jau ruhpiju pilnas reewinas redšamas un pat winas gaischee mati, kuras mahte pašahwigi ar šilu bantiti rotaja, rahdijās gandrihs bes kahdas krahšas un šapihti školas meitenes gludā bistē.

Mehš gahjam šopā ar to paštaigatees un es mehginaju ar to šarunatees par leetam, kuras tai špehtu interešet, bet wina atbildeja man tikai weenšilbigi un gandrihs mašchinweidigi.

„Waj tew ir draudšenes štarp tawām panšjas školneezem?“

„Nē šinjora.“

„Waj šewim patihš panšjā?“

„D, protams, šinjora, te ir koti škaišti.“

„Kalah tu mani šauz par šinjoru? Waj tad tu wairs neatzerees, kā šauzi mani tik šmuti par tanti un ušrunaji ar tu?“

Wina šarunkaja masleet peeriti un mehginaja pašmeetees-

„Waj tu wehl atzerees Kopuzu, kad mehs pastaigadamās wifolites pluhžam un waj atzerees wehl truufšchus, to juhs uf sawa balkona turejāt?“

„D, atminetees jau gan wehl atminos, bet ko tas der?“

Bet maš pamasa, kad es to atkal sawā dšhwolli aishwebu un ta manu masajo redseja, winas frds ledutinsch atkal eesahka atkust un eebaiditais behrns pawisam pahrewehrtās.

Wifu wina apluhfoja un gandrihs kà wezus draugus pasina mehbeles, kuras ta Rosenzā bija redsejuse, puku wahses, pulstieni ar dsegusiti, kas kuhko, maso bufeti, uf kuras spihdeja mani sudraba traukt un loga simst, uf kuras mana masinā bija eerihkojuse sawus firgus ar aishjuhgeem.

„Tawa mahja tatschu ir toti flaita, krusmaht.“

„Waj tew pateest patihk? Preezajos par to.“

„Waj fini, krusmaht, ka tagad wišs manim tit sawadi isleekas, kopsch es esmu pankšjas eestahde, kur wišs ir tit leels un tit salts: koridori, gukamas un ehdamistabas. Sohtumā es wišam tam nepeegreesu nekahdas wehribas, tas wišs man islikās tit neaptwerami, ka es kaut kur zitur waretu dšhwot, kà titai mahjā. Par to nedomā, it kà par elposchanu nedomā. Tagad turpretim, kad es guku kahdā no garajām gukamistabam, kur es tad to ar sawas schaurās istabikas seenam salihdšinu, jeb kad es ehdamisahle sehšchu pee kahda no nebeidsamajeem galdeem, kur wišs tit kahrtigi pehz swanika eerihkots — mans Deews, zif beeschi tad es domaju „par mahju!“ Domaju par neeweherojamām un dihwainām leetam, kà par durwju swaniku, par papira isgreesumeem, kuras mehs preeksch pihradšineem pagatawojam, par smarschu pee kastjas malschanas un par sawu putniku, kas aismidšis bij eewilzis knahbitt sem spahrna. Un arweenu, kad es esmu jau gultā, es newaru eemigt, jo man par tildauds ir jadamā un par sawu mahmukinu. Agrak arweenu, pirms guleteeschanas es sneedsu winai fluhpstu un tad es winai wehl luhdsu, lai wina pati mani wehl fluhpsta, kad esmu eemiguse; tad wina nahja arweenu.“

Es gribeju winu atšwabinat no schim behdigajām aminam, pasauzu diwus kaimiku behrnus un liku wineem

rotakatees ar flehpschanos. Bet arweenu kad es eegahju preekschistabā, kur masee tit dšhwot rotakajās, stahweja Marija behdigi un bešjuhtigi starp wineem ar skateem un domam tahtumā kawedamās.

Pehschai tās nefur wairs neredsu, wina likās buht labi apflehpufes. Šweens jau bija atrasts sawā flehptuwē, titai masā Marija wehl arweenu turejās sawā flehptuwē kà eewainots swehrinsch un nebija atrodama. Mans masulis usgahja to beidsot un triumfedams wilka pee gaismas, bet pehschai tas aplusa, eeraudšijis manas masās beedrenes asarām appluhbuscho seju un zeeschi fakneebtās luhpinas, lai titai nebuhtu stipri jashaukt.

„Marija nahks manim lihdsi,“ es fajju, weegli to pee rotas fatwerdama. „Kas manam masulischam notizis?“ Tad es fajutu zif behdu tas winai naw sagatawojis, sweschā mahjā behrnu pulzinā atrastees, kuri sawu wezaku apšardšibā laimigi dšhwot, kamehr winai bija leegta schi laime. Masā kaunejās scho, winai pašchai nenoskaidroto greišfrdibu un to, zif ta pate ir pamesta, atšihtees, jo wina turejās manim pretim ar abām rozinām un fajija: „Es pati esmu scheit pret fewi nogrehkojuse.“

Es šapratu winas luhdsoscho skateenu, islikos it kà tam tiju. Kamehr ziti behrni rotakajās, es apsehđinaju winu fewim blafus, dewu tai wilnu pluzinat un šarunajos ar to, kà ar peeaugušču. Pamasam tas winu apmeerinaja. Tad pehschai wina man waizaja: „Teiz man, krusmaht, waj tu sawus masinos ari turpmat nodost pankšjā?“

„Kas wišs newar notikt, behrnin, kas to lai wifu fin.“

Wina domigi manī paškatijās un klusu fajija: „Waj ne, tu un tawš wišs fateekat labi, bet tatschu waretu eestahtees laiks, kur juhs šakildojatees, tad ir wislabakais kluset un paturet sawu behrnu pee fewis mahjā, — jo — kad pašchai ir sawa mahmukina un tomehr jadšihwo starp swescheem, tad tas ir tikpat dauds, kà dšhwam apraktam buht.“

Es aplufu, kamehr schi dšhwes gudriba no diwpadšmit gadus weza behrna luhpam man eespeedās dšift širdi.

Tult. Škarga.

Dailā dama.

Tu, dailā dama, domu karaleen, —
Waj rafots rihts, waj seltots šaules reets,
Man wifur lihdsi tawa wara leen . . .

Waj klusā krehšlas stundā sehro tu,
Waj noguruse lehnām azis meeds,
Man leekas, ka tu mani wehrotu.

Man leekas, ka pehz manis sneegdamās
Tu werees fewi, šnaudšchš lotofs seeds,
Pahr fewi manī lehnām leekdamās . . .

Es leezos lihdsi, es teezos, wehrodams,
Ka baltās rotas tu man aplahrt leez
Kà seedu lapas lotofs, sehrodams.

Tawš matu selts, pahr mani klahdamees,
Man dširdet wehjus, redset swaigsnes leeds,
Es klusā klausos, elpot stahdamees, —

Un dširdu, ka kahds tumšā tšchultetu,
Ka titai mirkli tu man laimi sneeds,
Man tawa frds tit mirkli puštetu . . .

Un redsu es, ka esmu alojees
Par tawu škatu. — Tas teek ašs un zeetš,
Kà akmens gluds, kas wilnos škalojees — —

Par tewi tomehr šapnoju arween . . .
Tu mani nokahpt tumšā pekš treez — —
Tawš waras mirklis mani muhscham seen,

Tu, dailā dama, domu karaleen! . . .

Karlis Šruffa.

Jaunakās modes parahdibas.

Slaitā apgehrba forma eeweščas arween wairaf. Apgehrbam jaaptiver maigi, peeglaudigi seeweetes stahws. Tagad naw nekahdu leeku uspusejumu un krofu, kas israhda zitadu weidu, nekā zilwešs patešbā mehds issfatitees, bet apgehrbs stahw ne par zeeti ne wafeji aplahrt, tā ka no plezeem lihds pehdam israhda pa-

reisās formas. Swahrki stahw ap leeleem waj šchauraki, nekā ap widuzi, bet tomehr kahjas naw šapibtas, ne ari swahrki lejas malā tit šchauri, tā no preeščas issfatas; pakatejee gabali teef greešti tit flihpi, ka swahrku lejas mala ir 5—7 olettis plata. Breešchā šchauru isfatu swahrki dabon zaur tahda weida

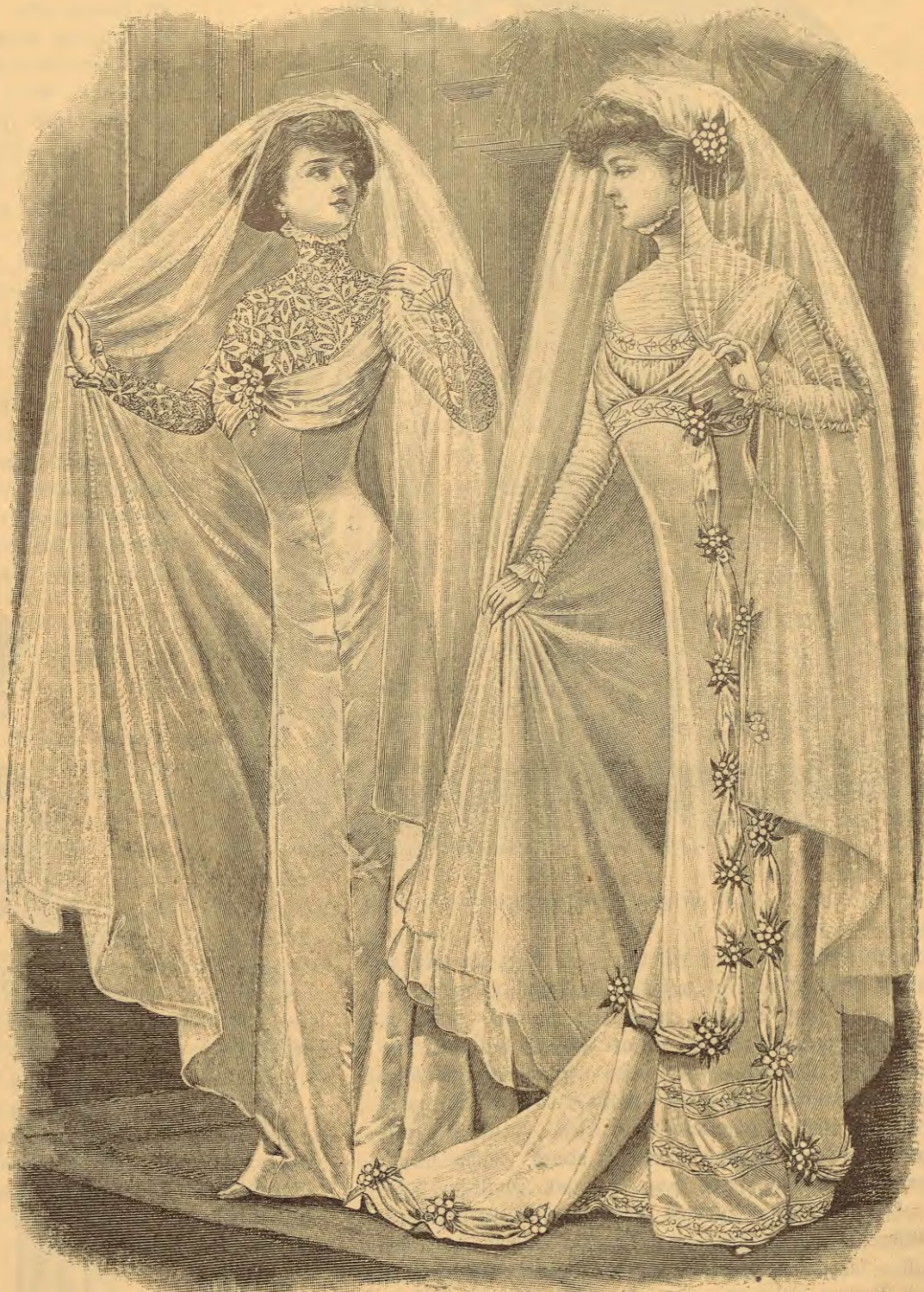
greesumu, tā ari zaur to, ka newell kuplus apafschwahrtus, bet isteef ar plahneem apafschwahrzimeem. Schis wifai flaitais apgehrba weids gan parahdas titai pee goda apgehrbu schlepes swahrkeem, kad tahdos flaita seeweete wehl prot weikli nostaktees, ka swahrki tai pušlihds aptinas ap

1. Muguras šfats.

2. Muguras šfats.

1. Bruhtes apgehrbs prinzešes weidā.

2. Bruhtes apgehrbs empir weidā.

lahjam, tad ta isftatas wisflaitaka. Wispahrigee ihsee, beš šchlepes, šwahrti ir parasta weenmehriga kupluma. Mode wiswairaf wehribas tagad peegreesch prinzešes formai, ta ir tahda, kur šwahrti ar talji greešti weenā gabalā un šchai formai ir atkal diwejadi weidi: pirmais tā fauktais

Šho flaišo bruhtes apgehrbu war iswehletees ari jaunās atraitnes, jo te šchidrauts pee galwas šanemts ne ar mirschu wainadšinu, bet ar puščkiti. Atraitnes, protams, wairs nexem mirtes, bet oranschseedus waj šhrosfites. — Šchauras, eewilktas waj faltitem noschubtas peedurknes, tā to redsam pee bruhtes apgehrbeem, tagad waj weenigi eewehrotā peedurknu forma — tās teeš greeštas weenā gabalā, bet tomehr šchis greešums ir tahds, ta tas loti labi peestahw rotai. Swahrtus tagad pagatawo waj weenigi uš augšču pagarinatā weidā, tā to ari redsam pee eefwehtišchanas apgehrba. — **C e s w e h t i š c h a n a s** apgehrbi pehz frantschu weida ir lihdsigi bruhtes apgehrbeem, kas eefwehtišchanu dara jo fajuhšminošchaku, kad zehlas jaunawās, baltos apgehrbos, wainadšineem galwā un maigos šchidrautos tā debesš lihgawinas nahš pirmo reiš pee Deewa galda — tī tihras pee meefas un dwehseles, tā nefad wairs dšhwē — —. Ari pee mums uš laufeem ir daščās weetās tas paradums, pee eefwehtišchanas eet wainadšinos, kas ari teešcham jaunawās šwinigatā rota. **C e s w e h t i š c h a n a s** apgehrbam wajaga buht žil eefpehšams weenfahrscha un zehla weida, tahdam, ta tas neatgahdina gresnošchanos, bet dara tihro, balto puķu seedu eefpaidu.

3. 4. **C e s w e h t i š c h a n a s** apgehrbi frantschu weidā.

prinzešes weids peefleenas widuzim zeeti klahst un otris tā fauktais empir (Empire) weids stahw wateji ap widuzi. — Bruhtes apgehrbi pagatawoti pirmais prinzešes, otris empir weidā, lahdejadi tee ari isftatas loti daiķi peeglauduschees. Preešch šchahda weida apgehrbeem japagatawo ihpašcha apakščas kleita jeb apakščwahrti ari prinzešes formā un masleet šchauraka par wirsejo, jo tad wirsejais apgehrbs, kuram wajaga buht beš oderes, stahw labati. Pirmais bruhtes apgehrbs pagatawojams augščejo datu, tā redsams, no špižu auduma un uš muguras zeeti taitšams. Šchidrauts plaschs, kurā zehla lihgawa eetišsees tā maigā miglā — tahdā pa laikam tihsta jaunās seewinas nahšotne. — Otris bruhtes apgehrbs garnets tunitas weidigi ar gasi un mirschu waj oranschu puščkišcheem waj ari šhrosfitem.

5. **C e s w e h t i š c h a n a s** apgehrbs.

Apfkats.

Ahbolina sehflu leetā.

„Tirdsneezibas un Ruhpneezibas Arise“ sneeds fawā 46. numurā fefofchu Seemetu lauffaimneezibas beedribas semkopibas komitejas istaištu zirkularu:

„Pafchlait war dauds mas pahredset fchi pawafara farkanā ahbolina sehflu tirdsneezibas wirseenu. Ahbolinu sehflu eewahfts Kreewijā p; gahjufchā gadā par 50 proz. mafaf, tā gadu eepreefsch, fchi rafcha tikai knapi segtu pafchu wajadfibas. Bet eewehrojot Kreewijas farkanā ahbolina labās ihpafchibas, kahdas zeeni ahrsemneeki, peeprafstjumi pehz Kreewijas sehflam is ahrsemem wifai leeli, kamehr no ahrsemem Kreewijā eewed fawufahrt attal eewehrojami dauds mafwehrtigu, ja, pat glufchi nederigu ahbolina sehflu. Pehdejo rafchots Franzijā un Seemet-Amerikā wifai bagatigi un zenas talab tur loti semas. Tomehr fchis sehflas mums nepawifam naw derigas. Dihgšanas fpehja tām dauds gadijumos sema, nesahfu faturš tām leels, fewifchki tām dauds gadijumos ir klahf ahbolina fihds, kurfch, ja reis eeweepees, war isnihzinat wifu ahbolina rafchu, beidsot fcho semju ahbolinfch neiftura muhfu seemas un isdod tikai mafas rafchas. Kur eefchfemes sehflu zena 11 lihds 13 rbf. pubš, tur frantschu un amerikānu sehflas peedahwā par 7 lihds 9½ rbf., bet pa leelatai dafai tikai tā kreewu ahbolinu. Ar leelato usmanibu jarihkojas lauffaimneekem, lauffaimneeku beedribam un semstiwam pee sehflu eepirfšanas, zitadi war zeltees milftigi faudejumi.

Faeteiz: 1) eeguhf sehflas weenigi no pafsthamām solidām firmam, jeb wiflabaf teefchi no rafchotajeem; 2) pafsteigtees ar sehflas eepirfšanu, tā tā muhfu sehflu iswefchana uf ahrsemem pafstahwigi turpinās un 3) list peedahwatās jeb pirtiās sehflas ismeklet ismehginafšanas stazijās.

Lihdftigi isteizās ari Baltijas Sehflu audfinataju fa-beedriba Terbatā un zitas leelataš lauffaimneeku faweenibas. Tās aifrahda, fa lehtas, bet mafwehrtigas frantschu un amerikānu sehflas eewestas beidsamā laifā leelā wairumā Baltijā, tur tās isleetos fewifchki weetejo dauds dahrgako sehflu wilstofchanai. Weenigi tā isfkaidrojami beidsamā laifā „weetejo“ sehflu lehtee peedahwajumi. Zif eezenitas ahrsemēs muhfu sehflas, to peerahda tas, fa ahrsemneeki, nefkatotees uf frantschu un amerikānu lehteem peedahwajumeem praša tomehr pehz muhfu dahrgajām sehflam.

Ismehginafšanas stazija pee Keisaristā botanistā dahrsa Peterburgā dara lauffaimneekus usmanigus uf leelā mehrā peekopto farkanā ahbolina sehflu wilstofchanu, peemaisot tām mums mafwehrtigā dseltenā ahbolina lehtās sehflas.

Peefleedamās minetām beedribam un eestahdem, ari Baltijas Lauffaimneeku Beedriba (Walmeerā), kura apweeno fewi wairaf par 700 lauffaimneeku, dara lauffaimneekus usmanigus uf breefnom, kahdas teem war draudet ahbolina sehflas eepehrkot un uf leeleem faudejumeem, kahdi teem fchaf leetā war zeltees.

Pagahjufchā gadā Widsemē farkanā ahbolina sehflu rafchots wifai maf un eewahftās sehflas pee tam pa lee-

lafai dafai bes kahda isfkata un plahnas. Pat Mehru-Gaujenes apgabalā, kurfch eewehrojams ar ahbolina sehflu audfsechanu, pagahjufchā gada ahbolina sehflu rafcha wifai neeziga un neapmeerinoscha ari labuma finā. Naw nekā domajams, fa weetejā rafcha fpehtu apmeerinat wifas pra-fbas pehz sehflas; sehflas leelā mehrā jaewed no zitureenes. Kā pirmais un labakais awots mums triht fwarā Kurseme, kur dafchi apgabali wifai plafchā mehrā nodarbojas ar ahbolina sehflu audfsechanu un kur rafcha bijufe puslihdš apmeerinoscha, tā fa atleek to iswest uf zitureent. Bet Kursemes sehflas, ja ari mehs tās labakās dabutu, newar labuma finā mehrotees ar Widsemēs; Kursemē wifwairaf audfina agro ahbolinu, kamehr Widsemē tā faukto wehlo farkano ahbolinu, kurfch rafchas un ifturibas finā pahrats. Agrais ahbolinfch seed nedekas diwas agraf par wehlejo un dod dauds atala. Pehdeja deht Kursemes agro ahbolinu eezenijis ari dafchs labs no Widsemēs semkopjeem, fewifchki tee, kom labi eekoptas, dftgruntigas, zaurilaidigas semes, kuras ahbolinfch labaf pahrzeefch seemu. Bes Kursemes agrā ahbolina waretu Widsemē it fewifchki nupat peeminetās semēs feht ari Widus-Kreewijas farkano agro ahbolinu, kurfch tikai nu finams ifturibas finā dauds gadijumos stahwēs wehl sem Kursemes ahbolina. Turpretim Deewidus-Kreewijas sehflas naw neko labakas par frantschu jeb amerikānu sehflam. Laha flawa ari ahrsemēs ir Permas apgabalā rafchotām farkanā ahbolina sehflam, kuras loti labi ari mums noderetu, bet ari tur rafcha bijufe loti wahja.

Kas fihmejas uf pafstšanas fihmem, fa atfchirt dafschadas sehflas weenu no otras, tad tahdu loti maf. Wiedroschati dauds maf war fpreest pehz fewifchkam nesahfu sehflaw, kas rafsturo weenas, jeb otras semes sehflu. Weenigi ismehginafšanas stazijās dafchos, bet ne wifos gadijumos, huhs eefpehjami noteikt no kureenes sehlla zehlfusees. Bet sehflas mehds pa leelai dafai maift, jo tihras frantschu jeb amerikānu sehflas, winu graudu fkaifuma deht te buhtu deefgan uftrihofchas, kalab tām japeemaisa weetejās flktatās sehflas. Wifadi agenti apzeto Baltiju peedahwadami lehtas Geksch-Kreewijas sehflas, par kuras newar buht fchaubu, tā to dftimtene ir faulainā Franzija jeb Amerika. Lauffaimneekem eeteizams pirft sehflas weenigi zaur fawām beedribam, kuras attal fawu fahrt eegahdatu sehflu weenigi sem droschas galwofšanas par tihrumu, dihgšanu un sehflu dftimteni.

Bes tam waram flti eeteikt leetot blafus farkanam ahbolinam ari bastarda, tā faukto sweedru ahbolinu (*Trifolium hybridum*), kurfch fawu labo ihpafchibu deht eeguhft arween wairaf peekriteju eefch- un ahrsemēs, bet pee kura wehl newar labi peerast Widsemes semkopji, pa dafai wehl fcho augu nepafsthdami. Bastards kopā ar farkano fehts ir ne mafaf rafchigs par pehdejo, bet semēs finā dauds peetizigaks un ifturigaks par to. Medus rafcha wifai eewehrojama. Sehlla smalkata par farkanā ahbolina sehflu. Wifwairaf to audš sehflai Kursemē, no kureenes to leelā mehrā iswed ari uf ahrsemem. Sehflas 1908. gadā pa-

IX. nodata.

Sinatniškā un statistiskā: a) dahrs- un biškopibas literatura, b) modeli, plani, sihmejumi un fotografijas no dahrseem, augu mahjam, augtu un ņakau pagrabeem un ņhampinjōnu audņetawam, c) apreņhini par dahrsu eerihkoņhanu, dahrskopibas kontroles grahmatas, par panahkumeem mehņloņchanā, par raschu un eenahkumeem no raschas, par isdewumeem un pelnu pee dahrsu produktu pahrdoschanas.

X. nodata.

M a h j r u h p n e e z i b a: daschadi dahrskopibā leetojami preeņņmeti.

Istahde galwenā kabrtā nolemta Baltijas raschojumeem, het peelaidis ari zitu Kreewijas gubernu raschojumus, ar teefbu ņanemt Rigas Nodakai paschai peederigās godalgas.

Pa istahdes laiku nodomats pasneegt paslaidrojums par tirdsneeziabas ņugam augtkopibā, augtu sorteschanu, pakofchanu u. z. Wispahrigi augtkopibas nodatā peegreesis leelu wehribu tirdsneeziabas sortimentam, sorteschanai un pakofchanai, lai ar to pazeltu dahrsu eenesibu. Pee godalgotchanas eewehros ņewiņņhi tos, kas dos jo plaschas ņinas par ņaweem istahditeem preeņņmeteem. Pee ņazenņchanās peelaidis tikai tos preeņņmetus, kuras istahditajis pats audņejis jeb raschojis, jeb kuri bijuņņhi ne masak kā gadu istahditaja kopņhanā. Istahditajam jadod eksperteem wiņas wajadņigās ņinas un paslaidrojumi un japadodas ekspertu spreedumam; nekahdus protestus un ņuhdņibas neeewehros. Komiskōnarus un ņewiņņkus aistahwjus istahde nepeelaidis. Kas pats newar klahst buht, ta aistahwibu isdaris istahdes komiteja.

Sihkatus noņazijumus isstrahdās istahdes komiteja un peefuhtis interefenteem us peeprahjumumu, pehz tam, kad buhs ņanemta istahdes atkauja no Semkopibas departamenta.

Istahdes komitejas wahrdā preeņņneeks: Fr. Laņsmans, sekretars: J. Sahlits.

Usaizinajums.

Kad 1904. gadā nodomatos V. Latv. wisp. dseefmu ņwehtkus nelabwehligu apstahktu deht minetā gadā nebija eespehjamis ņarihkot, tad drihs pehz tam no wairak pusem isteiza domas, ka ņahee dseefmu ņwehtki buhtu atleekami us 1910. g. du, kuras tad ņwinetu kā 200 gadu peeminas ņwehtkus Widsemes un Rigas peeweenoņchanai pee Kreewu walfis. Rigas Latweeņchu Beedribas runas wihru ņapulze, apspreeņņot ņahee ņwehtku ņarihkoņchanas jautajumu wairak ņehdēs, kā ari isklauņijus Musikas Komiskijas atņauņmi ņahei leetā, 3. februari prinzipā nolehma, ka 1910. gadā, par peeminu Rigas un Widsemes 200-gadu peeweenoņchanai pee Kreewijas, isrihkojami V. Latweeņchu wispahrigi dseefmu ņwehtki. Het pirms ņahee jautajuma galigas isņņirņchanas ņaņaukt latweeņchu dseedaschanas beedribu preeņņstahwju un koru wadōnu ņapulzi un isklauņitees wiņu domas ņahei leetā. Tadeht Rigas Latweeņchu Beedribas preeņņneeziba greeņņas pee wiņam Latweeņchu Dseedaschanas Beedribam ar luhgumu, atņuhtit us kopigu apspreeņchanos V. Latv. dseefmu ņwehtku leetā ar rakņu pilnwarotu delegatu. Sa-

pulze nolikta us 2. aprili plņst. 11 preeņņpusdeenas Rīgā Latweeņchu Beedribas namā, Pauluņņi eelā Nr. 15. Lihds ar ņahee preeņņneeziba greeņņas pee wiņeem latweeņchu musikas mahņlineekeem ar luhgumu, neleegtees dot ņawu atņauņmi ņahei leetā.

R. L. B. preeņņneeks: J. G r o s s w a l d s.

Rakņtwedis: P. D u l b e.

Rīgā, 15. februari 1909. g.

Baltijas ņhurnalisti kongress.

Baltijas ņhurnalisti kongress notiks Rīgā un tiks ņahhts klahst 21. martā pulksten 3 pehz pusd. Kongresa ņehdēs notiks 21. un 22. martā ņh. g.

Kongresā dalibu ņemt teet usaizinati wiņ ņhurnalisti un laikrakņtu lihdsstrahdneeki Baltijā. Peeiteizotees teem jausrahda apleeziba no kahda Baltijas laikrakņta redakcijas, ka minetā isdewumā drukat no wiņa (t. i. kas peeteizas) kahdi rakņti. Sewiņņkus usaizinajumus atņewiņņkam perņonam nepeefuhtis. Wiņeem periodiskeem isdewumeem Baltijā peefuhtis tikai ņahee minetos kongresa noņazijumus un kongresa programu.

Peedalschanās kongresā maksā: ridņeneekeem — 3 rbf. neridņeneekeem — 2 rbf. Nauda eemahajama pee kongresa biketes ņanemņchanas. Kongresā noteikta wiņu weetejo walodu weenlihdsibas teefba tiklab referatu, kā debatu ņinā (kreewu, latweeņchu, wahzu, igauku walodas).

Pehz wiņam ņinam un peeprahjumeem kongresa leetā ja-greeņņas pee Rigas Mahņlineeku un literatu Beedribas (Rīgā, eelā Sirgu eelā Nr. 17, ņf. 2).

Kongresa programa apstiprinata ņekofņa:

- 1) Par ņawstarpeju tuwinaschanos weetejo ņhurnalisti un literatu starpā.
- 2) Par ņawstarpeju palihdsibu weetejo literatu un ņhurnalisti starpā un par wiņu materialā stahwolka uslaboņchanu.
- 3) Jautajums par weetejo tautibu tuwinaschanu Baltijas presē.
- 4) Par ņahehbreju teefas nodibinaschanu weetejo literatu un ņhurnalisti starpā.
- 5) Par ņhurnalisti ekņurņiju ņarihkoņchanu Baltijas ispehtifchanas noluhkos.
- 6) Kongresa dalibneeku ņinajumi.
- 7) Jautajums par Baltijas ņhurnalisti otrā kongresa ņaņauņņchanu.

Referati, ņahee minetās kongresa programās robeschās, ja-peeteiz wehlatais lihds 17. martam ņh. g. (us augņhmineto adreņņ), peeleekt klahst referata ihu konspektu.

Kongresa dalibneekus luhds pehz eespehjas peeteiktees drihjumā.

Rigas literatu un Mahņlineeku Beedribas

preeņņneeks: J. Znosemzews.

Preeņņneeka beedrs: Roze-Lihgotnis.

Sekretars: E. Blumentals.

Baltijas pagaidu generalgubernators barons Mellers-Sakomelņkis ņwehtdeen, 15. martā

deweēs divi mehnešči ilgā atvafinajumā un ašbrauzis uš Peterburgu, no tureenes nobrauzis uš Zarškoje Selo un no tureenes pehž kašdām deenam došhoteēs uš ašrsemem — uš Riwjeru. Sawu peenahkumu išpildišānu pa fawu prombušhānās laiku generalgubernators militariskā finā, kā garnisona preešhneeks u. t. t. uštizejis 20. armijas korpusa komandantam generalim Smirnowam, kurpretim administratīvās leetas ikweenā no trijām Baltijas gubernam atteezīgajam gubernatoram. Kamehr generalgubernators buhš projam, gubernatori atkal teešči fašinašees ar Peterburgu, kā tas bija agrak. Ari generalgubernatora kanzelejas direktors galma padomneeks Speranskis dodās ilgā atvafinajumā. Wina peenahkumus išpildis fewiškū uš dewumu eerednis Aleksanders fon Šeršers.

Išraidišāna no dšimtenes aptureta. Polijās departaments 25. februari pašnojis peenahzīgām eestahdem sem Nr. 76010, kā kaudis no dšimtenes par dašhadeem noseegumeem waj politiskas neustizibas deht turymat neefot išraidami, bet nododami pehž likuma peenahzīgai teešai waj jašodot administratīwi ar naudas waj arešta šodu. Išraidišāna no dšimtenes neefot atnefufe zeretā labuma, bet tik welti paleelinojufe waldbibas išdewumus.

Wež-Drustu bijušhais ilggadejais draudšes školotajs Atons Tullijs miris. Melaiškim školas druwā eewehrojami nopelni. Wiašh ari šarastijis wairak školas grahmataš un nodarbojeēs kā dšejneeks. Melaišis lihdištrahdajis wairakoš laitrakštoš. Meers wina pišhšteem!

No Šelgawas. Šeštdeen, 14. martā „Komerša“ weefnizā fehbeja kopā wairak jaunu zilweku. Š. Kospinam bahšhot rewolweri no weenas kabatas otrā šhahweens gahja wakā, pee kam lode išgahja zauri plaušham. Ari kašda pudele uš galda šadragata. Melaimigo ašweda uš šlimnizu. Wina dšihwibai nedraudot breešmas. Tanī pat deenā netahku no Šelgawas nošhahwās Šelgawas-Baukšas uradnikš M. Bašhahwibas eemešs, kā „R. Š.“ šino, bijis taš, kā M. atlaišis no weetas.

Kuršemēs muišhneeku landtags šanahza pirmdeen, 9. martā. Lihdišhinejais Kuršemēs muišhneezibas maršhals firšis Piewens atšahpās no amata un wina weetā eezehla grafu Reutern-Nolkenu.

Baltijas monarchiski-konstituzionalā partija 5. martā Zehra šahlē (Šelgawā) notureja fawu gada šapulzi, kurā štarp žitu ari pahrrunaja un weenbahšgi peenehma projektu par wišu iškhetru Baltijas konstituzionalo partiju apweenošhānu.

No Bodes. Reja ušs darbs. Maš = Puhrizu mahju eebšihwotajš, nešpehjneeks wežitis D. 24. februari aišgahjis uš Baušku un tur par pehdejeem grašheem nopirzis few nepezeješhāmoš preešhmetus. Mahjās nahkot, wina panahzis brauzejis, jauns zilweks, un laipni aizinajis wežiti pee fewis peešehst — pahrwedišhot. Žekā jaunais zilweks ar pahtagaš kaštu, it kā newiškū, nogruhdis wežitim žepuri. Kamehr wežitis gahjis ušželt žepuri, „laipnais wedejš“ ar wišu aišlaideēs. Teešham negantneeks — neštaupa pat ne nabahšhānu.

Tufumā apzeetinats Leel-Šeres Marijas školas školotajš Minkis, kuru apwaino par peedališhānoš pee rewoluzijas. Šoda eššpedizijam eerodoteēs M. aišbehdšis uš ašrsemem.

Wentšpils polijija Batopenes bahšas apkahrtne apzeetinajufe Šaun-Raunas pagasta ložekli Š. Šhitišhe, kuršh tur eeradeēs no Šeepajas agitazijas noluhkā. Utraštas proklamazijas un ilegala literatura.

Rigas pilšehtas domneeku wehlešhānās noriškānees riht, 19. martā. Latweešhi, deemschehl, faškaldijušhees, un konšerwatiwee ar Šr. Weinbergi, Grošwaldu un Kraštkalnu preešhgalā šaweenojušhees ar wahzešheem. Progrefšwakee un radikalee latweešhu elementi, šaprotams, noštahjušhees opositijā. No uš weetas šahwešhānās latweešheem naw nekās eeguhštamš, wineem tapehž jaet lihdi ar progrefu. Šan ušwara ne weenmehr progrefam, bet zilwešam japaleek few uštizigam. Tapehž, latweešhu wehlešhānā, wehle tikai patšahwiguš wihrus, kaš drošhi un bešbahligi aiššahw tawās teešibas, kaut tu ari šaudetu, jo labaki ar godu tikt ušwaretam nekā ušwarejot eestigt atšaribā!

Rudolfa Blaumana dramu „Šndrani“ pag. rudeni eefneedša Rigas wahžu teatrim. Blaumanis patš šho dramu bija šarastijis rešp. tulkojis ari wahžu walodā. — Žogad nu no wahžu teatra šanemta atšilde, kura latwiškā tulkojumā škan:

„Man pahrbahdišhānai eefneegto dramu „Šndrani“ lašhu ar leelu interešt, tomehr gaušhi nošhehloju, kā man šums jašata, kā ušwešhānai uš wahžu štatuwes wina, leekās, buht nederiga. Šefneegto manuškriptu aiššuhhu šums atpatak ar patežibu. Augštzeenibā Dr. Dahlberg.“

No Peterburgas. 7. martā Peterburgas kara apgabaltešā išteefata apšuhdišiba pret Šahni Kulpi un Martīnu Šaimeetu, kuri 1907. g. 2. majā Peterburgas aprinkī nošhahwušhi robešhšargu šaldatu Nikolajewu, kad taš winaš žekā gribejis apturet. Kulpe noteefats uš n a h w i z a u r p a k a h r š h a n u, Šaimeets atšaišnots. „Netšh.“

Ministru preešhneeks V. A. Štolipins nošomajis braukt wešetošhānās noluhkā uš Šagreem (Kaukašijā pee Melnās juhras). Pa wina prombušhānās laiku ministru preešhneeka weetu išpildišhot finantšhu ministres Kofowzewš, kuršh, kā kreemu awišeš šino, pehž budšheta jautajuma notahrtošhānās walšis dome, atšahpšhoteēs no finantšhu ministra amata un tiškhot eezelts par kreemu wehštneeku Parišē, kur, kā galwenā Kreewijas aišnehmumu amotā, ešot wajabšigs labš finantšhu pašnejš.

Kara ministres infanterijas generalis Re-digers atšahpeēs no amata. Par kara ministri eezelts generalšhataba preešhneeks, kawalerijas generalis Šuhomšinowš.

Walšis domei 6. martā bijufe kritiska deena. Šhelišhewš aš notritišejis waldbibas rihžibu monopola leetā un prašjis, lai monopola waldeš budšheta apšpreešhānu atleek. Ša walšis dome šho preešhšikumu buhtu peenehmufe, tad waldbiba, kā kreemu awišeš šino, domi, laikam, buhtot flehgufe.

Pehz „Seemelblahmas“ aisseegšanas Peterburgā truhla latweefšu laikraksta. Tagad nu, ka „Dsihwe“ sino, tur nodomats isdot „Wahrpas“.

Gevehrojama Kreewu rakstneeka Gogola 100-gadu dsimšanas jubileju swines 20. martā.

Maskawa, 10. martā. Krestu dakā Petrowka piro-techniskā eestabde ais neusmanibas notika sprahdseens, nofsiti Petrowkis un diwi strahdneeki; Mahja robeqa lihds pamatam. Petrowka seewu ais behdam kehrufe treeka.

Odise, 10. martā. No sneega kuschanas isjehlufchees pluhdi, kas appluhdinajufchi wifas semakas weetas, tur dsihwo nabadstgakee strahdneeki. Ari Stokarowa fabrika appluhduse. Saudejumi sneedjas lihds 100,000 rbf.

Nowotscherkaska, 12. martā. Apzeetinati swehriskee noseedsneeki, kuri februara beigās pilsehtas turumā, Kridjanflas stanizā no-galinaja 4 zilwekus. Weens pee apzeetinaschanas no-nahwets.

Odesa, 10. martā.

Ap plst. 11 nakti adwokats Ischetirkins, kahda miljonara dehls, ar rewolwera schahweeneem nonahweja sawu pomahti un 8 gadus wezo pusbrahli un pehz tam eewainoja wahrigi pats fowi. Semestis bijis tas, ka tehns negribejis segt kahdu sumu, to adwokats bijis issakehrdejis.

Pluhdi Kreewija

schopawafar nodara milfigus saudejumus. Aleksandrowas aprinki uhdeni wairak par 200 mahjam, Mariupoles — 155, Saun-Maskawas — 855. No Warschawas sino, ka pluhdi israhwufchi dselszeka dambi pee Swangorodas.

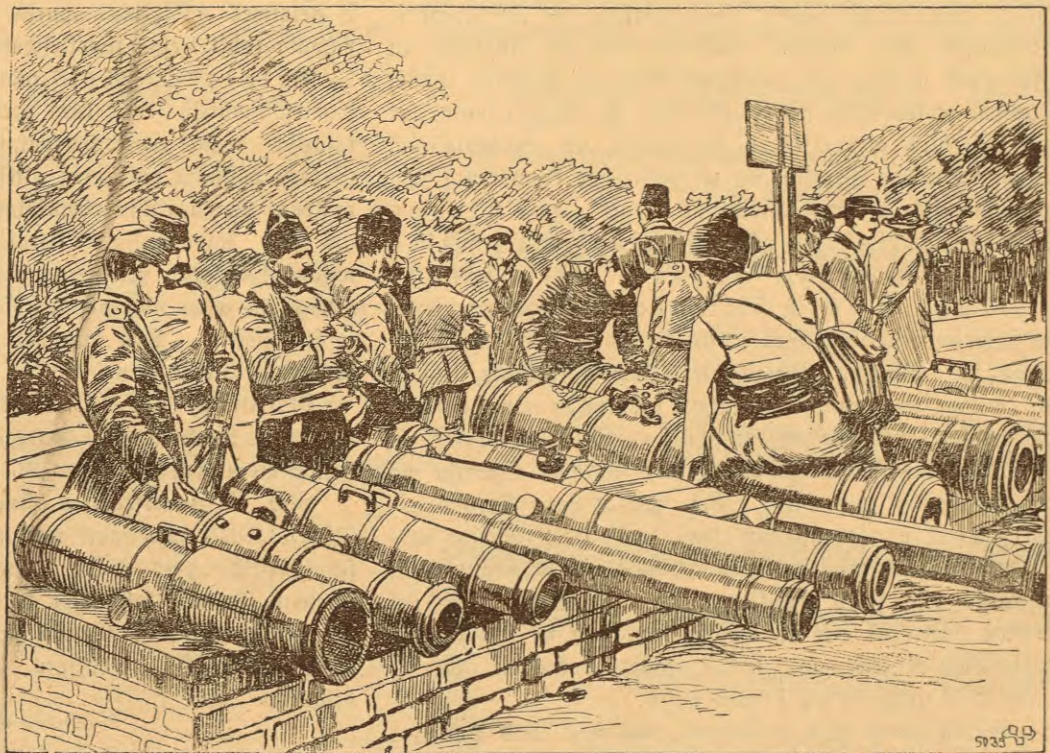
Uhdens straume aispulhduse gor dselszeka liniju kahdas 9 werstes tahlu, israhwufe 3 dselszeka tiltus un zeturto stipri fabojajufe. Appluhdinatas kahdas 12 sahdschas. Noslihtufchi 24 zilweki un dauds mahilopu.

Jaukaku laiku, ka pasihstamais meteorologs Gribesjedows issino, til drihs newarot sagaidit. Neesot paredsama ne jaukata un siltaka laika eestahschanas ne ari weeglee pawafara fali. Laiks ustoreschotees wehl kahdu laiku tahds pats ka lihds schim.

Ahrsemes.

Serbija brunojas, jo wina newareja zeest, ka Austro-Ungarija peefawinas ferbu apdsihwotās semes Bosniju-Serzegowinu. Serbija weena, sinams, pret Austriju neneeka neeepshja. Bet ferbi bija pahreelinati, ka Kreewija winus

neatstahs, ka, ja wini tikai karu eesahks, kreewi wineem palihdes. Ais Kreewijas atkal stahweja Franzija un Anglija. Tapehz fajuhsmiba us karu Serbijā bija neaprahtama. Brunojas wif, kas ween spehja nest eerotschus. Palihdsheja brunotees pat arestanti. Lai gan ferbu eerotschi, leelgabali, stintes nowezojuschās sistemas, Belgrades zeetofschna leelgabali pat no kreewu-turfu kara laikeem un jaunus eerotschus pa kriees laiku bija grehti Serbijā eewest, jo Austrija lika schkehrschus, tomehr ferbi nesaudeja duhschas, jo wini tizeja kreewu-frantschu eerotschu afumam. Wifa pafaulē tapehz drebedama gaidija kara eesahschanas. Austro-Ungarija tat no Serbijas prasija, lai ta atsiht Bosnijas-Serzegowinas peeweenofchanu pee Austrijas un pilnigi atfatas no schim ferbu semem un ta Serbija newareja darit, ja wina kahdreif zereja apweenot wifas ferbu semes weenā walsiti un ne-

Belgrades zeetofschna leelgabali.

gribeja tapt atkariga no Austrijas. Kreewu afinis Balkanā tikdauds lijušchas, ka ferbi pafahwās us to, ka Kreewija nepeekaus Austrijai galigi peefawinat ferbu semes. Ar karu rehkinaja wifa pafaulē. „Wiener Tageblatt“ issajijās, ka karfeh nenoweheeschams un ka leelwalsitju widutajiba usflata par weltigu.“ Ungaru awise „Posti Noplo“ rakstija, ka Austro-Ungarijas politiki nahkufchi pee pahrelezibas, ka esot nepeezeeschami wajadsigs darit Serbijai galu. Dtreif tik isdewigs brihdis Austrijai deesin waj wairs atgadischotees, kahds tagad esot. — Un teescham: Kreewijas bruhzes, kas tai no pehdeja kara un rewoluzijas stas, wehl naw sadstijufchas un Wahzija stahweja ais Austrijas. Wahzu diplomatija un keisars gaischi isteiza, ka Wahzija hubs Austrijai ustizama kara beedre. Un wahzu armiju usflata tagad par stiprako un labaki apbrukoto wifā pafaulē.

Un tomehr notika kas negaidīts! Kreewija isflaidroja, ka wina atstihst us Bosniju un Herzegowinu atteezofchos Berlines lihguma 25. paragrafu par spehā neefofchu, t. i. ar ziteem wahrdeem apmeerinas ar Bosnijas-Herzegowinas peeweenoſchanu pee Austrijas. Preefch Serbijas tas bija kā spehreens no flām debefim. Austrija tahtak nu prafa, lai Serbija atbrunojas, lai atlaisch eefauktos referwistus u. t. t. un Serbijai atleef tit ispildit Austrijas griba, jo atstahta weena ſawam listenim, ta padota pilnigi Austrijas warā. Frantschu awise „Temps“ raksta, ka Kreewijas peekahpſchanās notikufe us kahdas Keisara Wikuma Kreewijas Keisaram rakstitas wehstules pamata, kurā apleezinats, ka Wahzija katrā gadijumā stahweſhot Austro-Ungarijas puſē. Kreewu prefe faſchutufe. „Nowoje Wremja“ peem. ſtarp zitu iſſafas ſchahdi:

„Kreewu diplomatiija atstahjuſe ſawus beedrus un reiſā ar to pawairojuſe ſawus eenaidneefus, kā ari aprakuſe Kreewijas labo wahrdu. Atkahpdamās no Anglijas un Franzijas aiſſtahwetās politikas Balkanu puſſalas leetās, kreewu diplomatiija neween Bosniju un Herzegowinu, bet ari Serbiju atdemuſe us ſchehlaſtibu un neſchehlaſtibu. Lihds ſchim par Serbijas un wiſpahri par deenwidu flawu aiſſtahwi tika uſſkatita Kreewija. Tagad zaur Kreewu diplomatiijas maſduhſchibu Kreewijas wahrds Balkanu puſſalā ir iſdſehts warbuht us gadu ſimteneem. Tagad par ſerbu aiſſtahweem neiſrahdiſees wairs Kreewija, bet Anglija un Franzija. Schahdu behdigu ſoli Kreewija ſpehufe, jebſchu no ta naw ſagaidams ne maſakais labums ne winai paſchaj, ne ari ſerbeem. Nalwas ir „auſto“ politiku eedomas, ka ar Kreewijas paſemoſchanu waretu iſglaht Serbiju no paſemoſchanas waj kara. Bet drihsak pate Serbija apmeerinaſees ar ſakauſchanu karā, nekā ar Kreewijas labprahtigu un neaugligu paſemoſchanos, jo Kreewiju ſerbi uſſkatiija par ſawu dabifko un weenigo zeribu. Ari ziti kreewu laikraſti iſſafas lihdsigā garā un ne maſal aſos wahrds. Karſch gan, leekas, tagad nowehrſts, bet ar ſahpigeem upureem no kreewu puſes.

Serbu trona prinzis Georgs, kas bija leels Austrijas pretineeks un kara peekritejs, atteizees no trona.

Berlinē, 25. (12.) martā. Serbijas kronprintſcha atteikſchanos no trona ſche uſſkata par notikumumu, kuram ir leela ſtarpautiſka noſihme. Domā, ka atteikſchanās notikufe aiſ politifkeem zehloneem. „Berliner Tageblatt“ ſafa, ka ar kronprintſcha atteikſchanos, jebſchu ta ari buhtu notikufe us peepſeſchannu, meera leetai dota droſcha garantiija. Grentalam tagad wajagot gudrā kahrtā turetees pee ſameerinaſchanas politikas un tā atweeglinat ſerbu waldbai winas tahtalos ſokus meera zekā. Karſch tikai tad wehl warot izeltees, ja Austrija taiſni gribot Serbiju paſemot.

Belgradē, 25. (12.) martā. Dſirdams, ka kronprinzis Georgs ar rakſtu iſflaidrojis, ka wiſch, eewehrojot walodas, it kā wiſch notahwis ſawu ſulaini, atſakotees no trona, lai us wina nepaliktu aiſdomas, ka wiſch notahwis zilweku. ſchi wehſis ſazehla pilſehta leelu pahſteigumu.

Behz konſtituzijas noteikumeem kronprintſcha atteikſchanās no trona atſihstama no ſkuptſchinas (tautas weetneeku nama).

Belgradē, 25. (12.) martā. Wehſis par kronprintſcha atteikſchanos no trona a p ſ t i p r i n a s. Pee tam teek usdoti ſefofchi zehloni: Tadeht, ka daſchas ſerbu awiſes ſihwi usbruht kronprinzim, ka tas nonahwejis ſawu ſulaini.

Belgradē, 25. (12.) martā. Politifkās aprindās notikumumu ar kronprintſcha ſulaini iſteſlo ſchā: 1. martā kronprinzis, ſakkaitees us ſawu ſulaini wina nezeenigās iſtureſchanās deht, dewa tam ſteenu gihmi. Sulainis Kolakowitſchs, ſirgdams ar grehtu wehdera kaiti, nokrita, pee kam tas tifa eewainots wehderā. Wina noweda ſlimnizā, kur to opereja, bet pehz 2 ſtundam wiſch nomira.

Belgradē, 25. (12.) martā. Dſiziali iſfludinatt ſlehgumi, kahdus dewuſchi ahrſti, kuri iſmellejuſchi miruſchā kambarſulaina Kolokowitſcha lihſi. Behz teem Kolokowitſchs ir nelaimes gadijuma upuris, tadeht ari naw ne maſakā pamata ſahht teefas iſmelleſchannu, lai usdabutu wainigos.

Belgradē, (28.) 15. martā. Miniſtru padome karata wadibā notureja ſehdi, kurā peedalijas ari walſis padomes, kaſazijas teefas un kontrolpalatas preſidenti. Kronprinzis Georgs paſtaoja par ſawu atteikſchanos no tronamantineeka teefbam un paraktiija protokolus ſchaj leetā. To paraktiija ari wiſh klahteſofchee. Us jautajumu, waj kronprinzis wiſadā ſinā grib atteiktees no ſawam teefbam, pehdejais atteiza, ka wina nodoms negroſams. Nolehma paſtaot par to ſkuptſchinai Behz tam par trona mantineeku iſfludinās kronprinzi Alekſanderu.

Njujorkā, 24. (11.) martā. Mekſikā otrdeen nodega tautas weetneeku nams. Sadega ari arkivs lihds ar wiſeem dokumenteem par pehdejeem 25 gadeem.

No Afganifšanas ſiao Londonas laikraſti, ka Dſchelalabadā apzeetinati wairak ſinti zilweku, kuri eepihiti ſaſwehreſtibā pret emiru. Tagad nu arween pa kahdeem no teem itdeenas ſaſchajot ar leelgabaleem druſkās.

Par Seemel-Amerikā iſnahſofchā latweeſchu laikraſta „Strahdneeks“ redaktoru peenemts bijuſchais walſis domneeks Dſols.

Drukas kluhda.

„M. W.“ 7. numurā nodrukata J. Akuratera dſejoli „pee ſatam oglem“, tā zeen. laſtaji. zeram, jau paſchi buhs nowehrojuſchi jaſtahw „pee ſatam eglem“.

Walejas wehstules.

Leon. K. u. z. Ejam jau aiſrahdijuſchi, ka, eekam doſim atbildi, pamatigakt gribam eepahſtees ar wiſu mums eeshuſtito literariſko originalraſchajumu ſaturu un tas naw tit drihſ idarams, jo ſahuhſtits mums leels pulks. Mums ari eepreeſch jaifina un jaſafinās, waj un kahdejadi un kahdā mehra mums eepſehjams apweenot daſchadu politifku ſtrahwu rakſtneefus. Tas praja ſaraktiſchanos un paeet laiks. Wiſpahri ſcho gadu mehſ daiſliteraturas laukā tikai uſſfatam par ſagatawoſchanās laiku.

M. Z. — Kopenhagenā. Givnigi pateizamees. Bijam par žums jau daudſkahrt domajuſchi. Žuhju lihdsdarbibu uſſfatam kā paſchu par ſewi ſaprotamu.

Redaktors: Dr. philos. P. Sālists.

Žhpahneeks un iſdewejs: Dr. phil. Arnolds Plates.

PARIZES LATV.
MAKSL. U. RAKSTU.

Rigā, Aleksandra eelā Nr. 96.

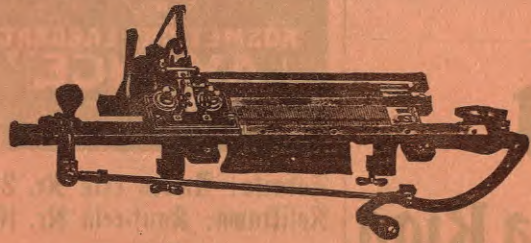
Telefons Nr. 4472.

Beedabwaju par lehtām zenam nupat tā fanentus cefsch un ahrfemes patwafara un wafaras wilnas, kostimu, kleitu un blubfu drahnas, tā arī wišadus jauninajumus no tofwilnu drahnām, bef tam fungu apgehrbu, paleto drahnas, logu gardinas, pife defue, kiffenu un gultu fchleierus.

Modes prezes bagatigā iswehlē.

Bimdi!

Cefsch un ahrfemes faules un leetus fargi.

**Kronberga
'Baltica'
ir labatā
familijas**

adama maščina,

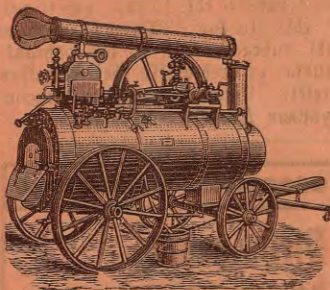
weentigā maščina, kura fawas weentahrschās konstrudzijas, weeglas aweefchānās un weeglas eemahzichānās beht ir fatram eewehlama. Uš maščinas war 150 dachadus preefchmetus un 185 musturus ihabit. Pamahziba par brihwu. Par maščinas labumu un ifuribu teel galwots.

Dabujamas weenigi pee

J. Kronberg, Rigā,

adamo un fchujmaščinu weikalā, Kungu eelā Nr. 28.

Ari papefchu noraukschanas aparati ir dabujami.

A. Harloff, inšeneers,

Rigā, leelā Kewas eelā 24.

Spezialitate: Ween- un diwstahwu fahgugateru buhwe preefch atpatat un uš preefchu greefeenu. Gateri ar 25" un 30" rahmju leelumu weenmehr trahjumā. Ernsta Fōrsterā un Ko. lokomebiku fabrifas Magdeburgā (Bahzija) weetneeks.

Bahrweetojamas un uš weetas fahwofchās pilnwaika un patent karst-

twaiķa lokomobiles ar isweklameem toru katleem no 11—650 PS. Birmflašigs fabrifats. Labatais un lehtatais dšichānas spehts. Kurinamas arī ar kuhuru un fahgu flaidam.

Manā apgahdiba dabujams:

Deaiffneegts mehrkis.

Drama ij tagadnes 4 zehl. no Apsafijas. Matja 40 kap.

Megais. Drama 5 zehleenos no A. N. Orowita. Latw. tult. Bejas-Kruhminsč. M. 301.

Jowans un Olga. Wehst Romans no A. fon Kladowa. Tultojis W. Behrs. Matja 1 rbl. 50 kap.

Hernhuteefchi. Drama 5 zehl. no Poruku Jahna. Matja 40 kap.

Grusts Plates,

Rigā, pee Petera basnijas un Stahran eelā Nr. 13.

W. K. Kiessling,
Rigā, piano magalina,
L. Iehkaba eelā 8, blakus birschai.
**Fligeli,
Pianino,
Harmoniumi,
Klaweeru spehles aparati,
Noichu skapji**
tikai labakee fabrikati par mehrendām zenam.

**Besalkohola dsehreenu
pagatawofchānai**

Mineraluhdeni,
anglu limonades,
putofofchu wiħnu,
peena fchampaneeti u. t. t.

wiħ aparati

attihstitajus,
faukschānas tranfus,
nopilditajus,
fulu pumpjus,
uštahdamos trahnus u. t. t.

leelā iswehlē, pa lehtatām zenam trahjumā.

Hugo Hermann Meyer, Rigā,
wišada weida maščinas.

Leeldeenas olas

ij fchokolades, marzipana, karamela u. t. t.
ar un bef pahrsteiģumeem.

Leeldeenas bonbonjeras

u. t. t., u. t. t.

peedahwā leelā iswehlē

twaiķa fchokoladu fabrika

Th. Riegert, Rigā,

Kalku eelā Nr. 18, „Allei“ namā.

Kauf-eelā Nr. 16.

Twaiķa krahfotawa un kimiska tihritawa

J. Anspach, Rigā.

Peenemfchānas weetas:

Aleksandra eelā Nr. 101 (fabritā).

Aleksandra eelā Nr. 24, Brigadera namā.

Suworowa eelā Nr. 11, Berga namā.

Leelā Kehnina eelā Nr. 2, S. Anspacha mant. namā.

Smilfchu eelā Nr. 1/3, pee birschās, „Rošijas“ namā.

Konkurfa walde malfat nepheģigā parahdneķa

Genricha Blofka

leetās.

Ar fcho dara finamu, ta wina pahrdod wišus neluķamos iħpafchumus waj arī pa dalam sem isbewigeem nofajizumeem, tee fastahw:

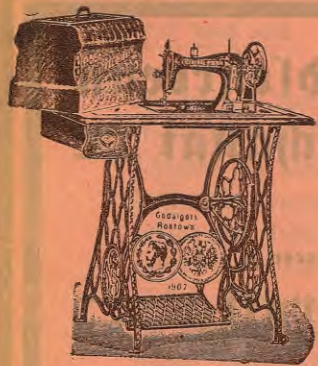
1) Пензенской губ., Мокшанскаго уезда, 5 werstes no st. Тамбевка, Московско-Казанской ж. д., 1030 def. leelumā, melnsēme, ar weenām mahjam.

2) С.-Петерб. губ., Царскосельск. уезда, pee Maščinas meēba, 20 werst. no ст. Тосно, Никол. ж. д., 944 def. leelumā, ar weenām mahjam.

Paštaidrojums par iħpafchumeem pašneēf rakstifti waj mutifti fatru beenu no pulst. 10—12 un no 4—5 konkurfa walbes telpās, СИБ. Спецкая ул. д. № 13, кв. № 14.

Māšinas godalgotas daudfās eekš- un ahrsemtu ištahdēs.

Weenigais šujmašīnu veikals Rīgā,

tas pabrdod šujmašīnas beš agenteem. — Beš agenteem pehrtot, išanht pīrzejam katra šujmašīna par 10—20 rbl. lehtafi. — Agenti, tuxi eet aptahrt, šawu prinzipalu prezī leelidami un zitus weikalneklus nopatādami, to dara šawā labā, lai eeguhtu procentus, bet ne pīrzeju labā. — Beš agentu wīdutasības pabrdodu šujmašīnas, kas zītos weikalos mātā 120 rbl., par 90 rubteem, kas 101 r., 86 r., kas 58 r., par 40 r. un taħdas kas zītur mātā 30 r., par 20 r.

Par labumu top galwots, maħzību modernos ištahwumos pašneedš par brīhwu.

Krahjunnā wīfadas māšīnu datās. Reparaturās ištara uš lehtafu.

J. J. Djehrwit,

šujmašīnu, gramofonu un welošpedu tīrgotawas,

Rīgā, Marijas eelā Nr. 43, Gertrudes eelās stuhri un Karla eelā Nr. 33, Daugawas krašta eelās stuhri, bšels tīlta gāšā. Pehdejā atrodas arī graħmatu tīrgotawa.

Šwehtdeenās weikalī no plst. 12—5 atwehrti.

Karla Balša

tehnabu, ballamu un likeeru fabrika Rīgā

Wihna

leel- un šihktīrgotawa

ar

eekš- un ahrsemes wihneem.

Fabrika un fantoris: Leelā Maštawas eelā 90.

Teelnoliktawas:

1) Šahatu eelā Nr. 6.	5) Maštawas eelā Nr. 66.	8) Talsos, Kursemes gubernā,
2) Meera eelā Nr. 2.	6) Slokas eelā Nr. 83.	pee Hirschberga tga.
3) Kalnzeema eelā Nr. 17.	7) Šaunmilgrahwi, Ešera eelā	9) Šagares pīlšehtinā, Kau-
4) Dinamīndes eelā Nr. 30.	Nr. 19.	nas gubernā.

Rīgas Laukfaimneezības Zentralbeedribas

Konsumma weikals

Telefons 4304. Terbatas eelā Nr. 33. Telefons 4304.

Weenigais preekštahwis Latwīšā

preekštah

Osborne plaujmašīnam un daščadeem

šemkopības darba rīkceem un

R. Bechera arkleem.

Preekštahwis Alfa-Laval separatoreem.

Beedahwā: Wīfadus mahkflīgus mehflus. Dežimal-
fwarus daščados leelumos, strīklus, groščus, strenges,
kehdes un t. t. Peena kannas un kaħstīwies. Šweesta
kulamas māšīnas, šweesta prešes un formas, perga-
menta papīru un t. t. Peena ištmekleščanas aparatus
un peederumus preekštah lopu pahrrangu beedribam.

No 4711
Parfims
Cordiale
jannus leelīfš
Modes parfims
nešalīhšīnamā smarščas
pīlīnīdā un šīprunnā.
Ferd. Mülhens
Kelnē pee Reines un Rīgā.
Schkühau eelā 15.
Wīfur dabujams.

Škaīstuma seepes „JDEAL”

SELTA MEDALIS LONDONE 1906

Gl. 20 K.

KOSMETISKS LABORAT. „AVANCE” RIGĀ.

Fabrika: Amotu eelā Nr. 21.
Noliktawa: Kauf-eelā Nr. 10,
pee Maas.

Par 1 rbl. 50 kap. pulštieni „Роскошь”.

Škaīsti atlahti lungu labatas pulštieni no melni lodināta tehrauda, jaunatā šajona un konstrukcijas, war kalpot daudš gadus beš kauttaħdas laboščanas un regulēšanas, tadeht ta Genšes fabrika wīnus jau pīlnīgi noreguletus ištod ar galwojumu uš 8 gadeem. — Tahdus pat pulštienus I. šortes, augštata labuma un škaīstata šajona tīfai par 1 rbl.

80 kap., par 2 gab. 3 rbl. 45 kap., par 3 gab. 5 rbl. 15 kap., par 6 gab. 10 rbl. 15 kap. Damas pulštieni 1 rbl. daħgati, fehti 75 kap. daħgati. Šfubta uš peħzmaħu beš eemāšas. Adrefet: Делю новѣйшихъ часовъ „Русское Дѣло” г. Варшава.

Ššels gultas, beħruu ratīnus, mašgajamos šekus, petrolejas wahritajus, tehjmašīnas, emalj. wahramys traukus, petrolejas kraħtnis, štikla un šajonsa prezes, nīketa un alfenīda prezes, peedahwā pa lehtafam ženam

J. E. Mufške

lampu fabrikas noliktawa

Terbatas eelā Nr. 18.

Metala kapu kroni leelā ištwehtē lehti.

Baltijas sehklu audsešanas fabeēdrības

Rīgas filiāle

pārdoš un pēfuhā sem pilnīgās galwošanas par sehklu tibrību un dihgšanas spēhju, kā arī galwo, ka ir pilnīgi beš abbolina sīhda

wifas sortes abbolina, plawu sahles, lopu rahzems, burkams, labības sīru, wihku un mešha sehklas.

Kantoris leelā Pils-eelā 16, spīhkeris Arsenalu eelā 5, no 1. maja seh. g. Kantoris buhs Rāfku eelā 7.

Pastellejumi zaur wehstulem teek us pehzmakfu par dselszēku issuhāiti.

Slimīgi behrni.

Dr. Hommel'a Hematogens

Beeprafot sewišhki jauswer

Dr. N. Awgustowitšis Sw. Peterburgā: „Es Dr. Hommel'a Hematogenu jau fopsh gadeem leetoju pee wahjeem behrneem barības usnemšanas labošānai un stiprināšanai. Pee tam es wareju par sīhdjēla nošīmi un labām ihpāhībām pahrleezinatees, sewišhki las atteezās us preparata spēhzinājohām ihpāhībām un sagremošanas weizīnāšanām. Mani brahla dehli 5—7 gadus wezumā gada laitā patēzotees Hematogenu no bahleem, anemisseem behrneem, palikušhi par apateem sahrtwaiņu sehneem.“

ir no wairaf kā 5000 eesh- un ahrsenju profesoreem un ahrsteem par wīslabato arīhts, dabujams wīfās apteekās un apteeku pretshu pahrdotawās.

Beeprafot sewišhki jauswer **Dr. Hommel'a** Hematogenu un palašdarīnājumi jaatraiba.

Tīfai par 86 kap. ar pēfuh-
tīshānu (us pehzmakfu 10 kap. wairaf)

Teatrs salonā!

Saukti!

86 jaunakee břiņnuma gabali, leelafā mehā uš-
jautrinohi tā jauneem tā wezeem, kā: elektriska tipo-
grafija, magīfs pul-
siens, burwju fastite,
palkausīgā farte, břiņnuma pudele,
burwju sīlis un wehl 60 dašhadi
ziti břiņnuma gabali, furi statitaju
ušjautrina un mašju pahrwehsh burwju
pili. Adrese: Магазинъ „Развлечение“,
Варшава.

A. Schmidt,

sehaujamo eerotshu meistars, Rīgā,

Marstala eelā Nr. 14, tel. 1204,

peedahwā famu bagatigo sīnshu krahjumu, kā: trihs- un diwstobru, Wīnschestera, Pūrscha, Sahwas un mehru sīntes, kā arī wīfadu sīstemu rewolwerus un pistoles par lehtafām zenam.

Reparaturas, ta stobru pahrwehshāna us labu sehaušānu, Lesofche eerotshu pahrgrōshjumi us zentraluguni u. t. t., tapat arī tahlfstatu leet-
pratejīsta islabošāna pee mehrenās atlihdjības.

≡ Aleksandra eelā Nr. 51. ≡

Leelakais krahjums

ofola ar drehbi pahrwīlkti un lafeti sahrki un wīši peederumi.

Metala
kroni

Metala
sahrki

leelafā iswehlē.

J. Hiege, Rīgā,

Aleksandra eelā Nr. 51.

L'URBAINE

dsihwibas apdroshinaschanas fabeēdrība.

Pamata kapitāls: 12,000,000 franki.

Reserwes kapitāli: 170,000,000 franki un 8,500,000 rbl.

Spezialitate:

Apdroshinaschana ar premiju břihwibu sīmības gadījumos, beš premijas paaugstīnāšanās. Us nahwes gadījuma apdroshinata kapitāla is-
maksaschana darba nespehības gadījumā.

General-weetneeks pr. Wīdsemes, Ngaunijas, Kursemes un Plestawas gubernam

A. W. Döllen, Rīgā,

≡ Erosmantineeku bulwari Nr. 11. ≡

J. Redlicha

dibin. 1857. g.

Angļu
magasīna

Rīgā.

Peedahwā

wifus

buhw-apkalumu peederumus

bagatigafā iswehlē.

Plustreki zenu rahditaji par břihwu.

Pahrweetojamas kalamos dsels

taupības plihēs

ar 50% kurinama materiala eetapijumu

wasarnizam, muischam, restorazijam un weefnizam.

Zenu rahditaji ar pareiju leeluma peedošānu par břihwu.

Benu rahditajs

par
kreemu wihneem un ſhampaneem

Daniela Schweinfurta,

Rigā, Dſtrawu eelā Nr. 87, ſtarp Suworowa un Terbatas eelām, Domenu w. n.

Ahrſemju wihni u. t. t. peh3 ſewiſhka zenu rahdataji.
 Konſaks par 90, 100 ſap. un dahrgati par pudeli.
 Ruus par 90, 100 ſap. un dahrgati par pudeli.

№	Kreemu wihni.	Benu ſapeitas			
		1/4 pud.	1/2 pud.	ſopa pud.	ſop. bei muš.
0.	Kreemu Moſels	45	25	—	—
1.	Baltaiš Stoptiufkiš, ſalds	45	25	65	55
2.	" Alffermanes	45	25	60	50
3.	" Subat	55	30	75	65
4.	Kieffings	65	35	85	75
5.	" Krimas, I. fort.	80	45	—	100
5 1/2	Krimas Moſelwihns	65	35	—	—
7.	Sauternes (ſemillon auglu)	100	55	—	—
11.	Sarſanaiš Stoptiufkiš, ſalds	45	25	65	55
12.	" Alffermanes	45	25	60	50
12 1/2	" ſaldaiš Krimas	55	30	75	65
13.	" Subat	55	30	75	65
14.	" Krimas (laba gaida wihns)	60	35	80	70
15.	" Purſari (Bejarabijas gaida wihns)	65	35	85	75
16.	" Sarimas (Burgundas auglu)	80	45	—	100
17.	" Kaiſerinas, wejs	90	50	—	—
18.	" Krimas Kaſite (Kobernet auglu)	100	55	—	—
21.	Sarſanaiš Portwihns	65	35	90	80
21 1/2	" wejs	75	40	—	90
22.	Baltaiš Portwihns	65	35	90	80
22 1/2	" wejs	75	40	—	90
23.	Sarſanaiš Portwihns, wejs, I. fort.	90	50	135	120
24.	Baltaiš Portwihns, wejs, I. fort.	90	50	135	120
25.	Madaira	65	35	90	80
25 1/2	" wejs	75	40	—	90
26.	" I. fort.	90	50	135	120
27.	Šherrij	65	35	90	80
27 1/2	" wejs	75	40	—	90
28.	" I. fort.	90	50	—	120
29.	Malaga	65	35	90	80
30.	Muſſat Lunel	65	35	90	80
30 1/2	" I. fort.	90	50	—	—
30 3/4	Krimas Riuters	80	45	110	100
31.	Kreemu Tolajers	90	50	135	120
31 1/2	Krimas Riuters I. fort.	115	60	160	140
32.	Ŧahors, iarkans, kreemu baſinjas wihns	65	35	90	80
33.	Sahlu (Mant) wihns	75	40	—	—
34.	Witaiš	60	35	80	70

№	Kreemu ſhampani.	1/4 pud.	1/2 pud.
		16.	Grand Mousseux (Ay)
12.	Donſtoe	75	45
14 1/2	Putojoišs maja dſehteens	80	—
11.	Bojarſtoje	100	55
10.	Carte blanche	100	55
9.	Matadors, demi sec	110	60
8.	Sojuš (Alliance) demi sec	125	70

Mužina ar dſelſu ſiſhpam par paſchu eepirkuma zenu.

Čuſſčas, mana pildijuma pudeles nemu atpaſai par 1/4 pud. 5 ſap., 1/3 pudeli 3 ſap., 1 ſopa pudeli 10 ſap. Šweſčas pudeles peh3 ſalihguma. Atkalpahdewejeem pelnaš-teeſa.

Sehklas.

Peedahwaju miſlabaki dihgſtoſčas un pareiſakas ſortes
 dahreſa ſakanu, lopbaribas
 augu un puku ſehklas.
 Pilnigus zenu rahditojus iſſuhta par welki.

Dr. Urajs,

Rigā, Alekſandra eelā Nr. 36,

ſehklu tirgotawa un puku weikals.

Seeldeenas olas iſ ſeepem

leelā iſwehlē,

Seeldeenas olas iſ ſtikla

pilditas ar Extrait d'Odeurs un Eau de Cologne,

par wiſadām zenam,

Seeldeenas olas iſ bronza, porze-lana u. t. t.

leetojami tā ſtafona uſleekamee, rotu leetu uſglabaſchana i u. t. t. leelā iſwehlē un par ſewiſhki lehtām zenam.

Parfimeriju kaſtites

trahſhna iſgreſnojumā.

Coaletu peederumus

peedahwā

H. A. Brieger,

leepju un parfimeriju ſabrika.

Magasinas: Stabu eelā 10, Kalku eelā 1, Grehziņeeku eelā 8.

Baltijas audeklu manufaktūr-ſabeedriba,

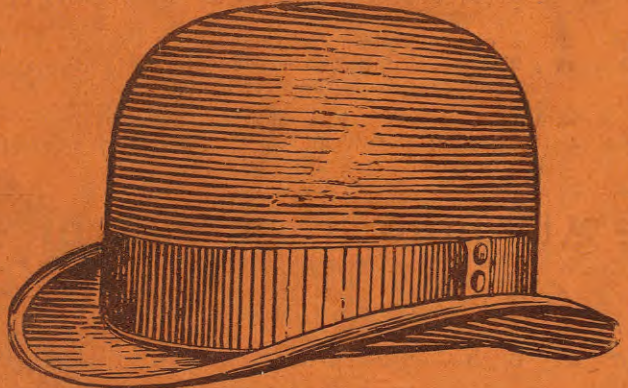
Rigā. (fabrika Rengeragā). Rigā.

Par ſabrikas zenam pahrdob paſchu pahrdotawā

Kungu eelā Nr. 22

Linu un pakulu dſijas un wiſadas audeklu prezes, kā ar balinatus un nebalinatus deegus un ſehnores.

Kalku eelā 21 un

Amotru eelā 23a.

Leela iſwehle jaunakos ſaſonos
 tikai pirmklaſiſgs ſabrikats.

Karl Schubit.

„Waldſchlößchen“ Merzens.